

Tantárgy neve: Exegetikai alapolgozat	Kód: A001-A	Kreditszáma: 5
Tantárgy angol neve: Basic Paper in Exegetics		
A tanóra típusa: gyak. és száma/hét: 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A meghirdetés periódusa: tavaszi		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): B040-A Exegetikai módszertan		
Tantárgy-leírás (az <i>elsajátítandó ismeretanyag</i> és a <i>kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása</i>):		
<p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók egy önálló írásbeli dolgozat kontaktórával és konzultációkkal támogatott elkészítése során a történeti-kritikai exegézis módszeréről megszerzett ismereteiket elmélyítsék, e módszer egyes elemeit az oktató által kijelölt eredeti nyelvű bibliai szöveg elemzése révén a gyakorlatban is begyakorolják – annak érdekében, hogy képessé váljanak a kommentárok, exegetikai tanulmányok és cikkek értő, kritikai olvasására, valamint az önálló, tudományos igényű exegetikai munkára.</p> <p>A tantárgy egy ó- és egy újszövetségi kurzusban kerül meghirdetésre: a tantárgyat a hallgatóknak azon a tanszéken kell teljesíteniük, amelyen az Exegetikai módszertan (B040) tantárgyat teljesítették. Az exegetikai dolgozat témájaként a hallgatók az Exegetikai módszertan (B040) tantárgy keretében kiadott bibliai szakasz elemzését viszik tovább.</p> <p>A kurzus számára heti 2 óra kerül az órarendben kijelölésre: ezen a dolgozat leadott és ellenőrzött fejezeteinek közös megbeszélése történik; a személyre szabott konzultációk időpontjait az oktató a hallgatókkal egyénileg egyezteti.</p>		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv):		
<p>BECKER, U.: <i>Exegese des Alten Testaments. Ein Methoden- und Arbeitsbuch</i> (UTB 2664), Tübingen, Mohr Siebeck, 2005.</p> <p>CSEPREGI ANDRÁSNÉ CSERHÁTI M.: Történetkritika és irodalmi megközelítés. Maradjunk az úton. Válasz ifj. dr. Fabiny Tibornak, in: <i>Lelkipásztor</i> 69 (1994/1), 5–10.</p> <p>FARKASFALVY D.: <i>Bevezetés a szentírástudományba</i> (Teológiai Kiskönyvtár I/6), Róma, [kiadó nélkül,] 1976.</p> <p>KARASSZON I.: <i>Az ószövetségi írásmagyarázat módszertana</i>, 2. bővített kiadás (Simeon könyvek), Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa, 2005, ISBN: 963-86458-0-6.</p> <p>OSBORNE, G. R.: <i>A hermeneutika spirálisa. Részletes bevezetés a bibliamagyarázathoz</i>, Budapest, Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, 2002.</p> <p>A további irodalom a kiadott bibliai szakasz függvényében, az egyéni konzultáció során kerül kijelölésre.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kustár Zoltán , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kókai-Nagy Viktor , egyetemi docens, PhD, dr. habil. Dr. Németh Áron , adjunktus, PhD. Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		

Tantárgy neve: Szakdolgozat [1,2]	Kód: A002, A003-A	Kreditszáma: 8, 8
Tantárgy angol neve: Master's Thesis[1,2]		
A tanóra típusa: gyak., gyak. és száma: 3,3		
A számonkérés módja: gyj.,gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9., 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): A002: A001 Exegetikai alapkutatás A003-A: B105 Biblikus szigorlat, R001 Rendszeres teológiai szigorlat, R002 Egyháztörténet szigorlat mf.: A002 Szakdolgozat 1		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag: A tantárgy célja az, hogy a hallgató a témavezetővel előzetesen egyeztetett téma tudományos igényű feldolgozásának előkészítése révén elsajátítsa a tudományos kutatómunka módszertanát. A tantárgy oktatása személyre szabott módszerekkel, egyéni konzultációk formájában történik.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A témaválasztás szempontjai 2-3. A szakirodalom feltérképezése és begyűjtése 4. A könyvtárhasználat általános szabályai 5. A digitális és online publikációk használatának sajátos nehézségei 6. A szakirodalom feldolgozásának és kijegyzetelésének módszere 7. A forráshasználat formai és szerzői-jogi keretei 8. Tudomány-etikai alapismeretek <p>A félévi osztályzat a szóbeli konzultációkon mutatott előmenetel és egy, a megismert formai és tartalmi feltételeknek megfelelő, dolgozat alapján kerül megállapításra. A szemeszter során konzultációkra a megbeszélte időpontokban, szükség szerinti számban, de legalább háromszor kerül sor.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom: A szakdolgozat megírása a szakdolgozat témájának megfelelően egyénileg egyeztetett irodalomjegyzék alapján történik.</p> <p>Ajánlott irodalom: ECO, U.: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Kairosz Kiadó, Szentendre, 1996. GYURGYÁK, J.: <i>Szerzők és szerkesztők kézikönyve</i>, 2., átdolgozott kiadás, Osiris, Budapest, 2005. KUSTÁR, Z. – MOLNÁR, J. – PERES, I.: <i>A Studia Theologica Debrecinensis tudományos publikációinak szerkesztési és hivatkozási szempontjai</i>, digitális publikáció, elérhető: http://www.drhe.hu/attachments/119_DRHE_studia_formai_kovetelmenyek.pdf.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Baráth Béla Levente , egyetemi docens, PhD, dr. habil		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): a szak valamennyi oktatója		

Tantárgy neve: Kápláni szigorlat	Kód: A004	Kreditszáma: 4
Tantárgy angol neve: Comprehensive Examen -Practice of Ministry		
A tanóra típusa: - és száma: -		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>mf. A003-A Szakdolgozat 2.</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A kápláni szigorlat szóbeli vizsga, egy darab, összevont tételsor alapján, amelyben minden tétel egy „A” és egy „B” részből áll. A számonkérés területei:</p> <p>„A” tételek: Bibliikus tételek: Ószövetségi írásmagyarázat: 5 tétel, újszövetségi írásmagyarázat: 5 tétel, bibliai teológia: 5 tétel.</p> <p>„B” tételek: Rendszeres teológiai és egyháztörténeti tételek: Dogmatika: 5 tétel, etika: 5 tétel, egyháztörténet: 5 tétel.</p> <p>A hallgató egy tételt húz, és az abban szereplő „A” és „B” tételből felel. A szigorlat teljesítésének feltétele, hogy a hallgató az „A” és „B” tételből egyaránt legalább elégségesre vizsgázzon. Az osztályzatot a két felelet átlaga adja. Elégtelen felelet esetén pót-tétel húzására van lehetőség, az elfogadott „A” vagy „B” tételt a pót-tétel húzása esetén nem kell megismételni. Pót-tétel esetén az elérhető legjobb osztályzat a közepes.</p> <p>A szigorlatot háromszor lehet felvenni, a szigorlatból javító vizsga az adott vizsgaidőszakban nem tehető, így tanpályájuk során a hallgatóknak összesen 3 vizsgalehetőség áll a rendelkezésükre.</p> <p>A tantárgyhoz kontaktóra nem tartozik, a felkészülés egyéni munkában, a kiadott tételsor és szakirodalom alapján történik.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p><u>Szakirodalmi segédlet</u> lásd a kurzus leírását</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Baráth Béla Levente , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): a szak valamennyi oktatója		

Tantárgy neve: Héber nyelv [1, 2, 3]	Kód: B010-A, B011-A, B012-A	Kreditszáma: 5, 5, 2
Tantárgy angol neve: Biblical Hebrew Language [1, 2, 3]		
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak. és száma/hét: 5, 5, 2		
A számonkérés módja: koll., koll., koll.		
A meghirdetés periódusa: őszi, tavaszi, őszi		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): B011-A: B010-A Héber nyelv [1] B012-A: B011-A Héber nyelv [2]		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók elsajátítsák a bibliai héber nyelv alapjait: megismerkedjenek a héber nyelvtan szabályaival, és elsajátítsák azt az alapszókincset, aminek a segítségével közepesen nehéz bibliai héber szövegek önálló nyelvi feldolgozására, szótár segítségével, alkalmassá válnak.</p> <p>Héber nyelv [1]: A tantárgyelem célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a héber írás és olvasás szabályaival, a héber nyelvtan alapfogalmaival, a névszókkal és azok ragozásával, a birtokos szuffixumokkal, a héber igerendszer struktúrájával, az ún. erős igék ragozásával, valamint az igei tárgyragokkal. További cél, hogy a héber olvasókönyv példamondatain keresztül a megszerzett ismereteiket begyakorolják, illetve megalapozzák héber szókincsüket.</p> <p>Héber nyelv [2]: A tantárgyelem célja az, hogy a hallgatók a Héber nyelv [1] tantárgyelem során megszerzett ismereteikre építve megismerkedjenek az ún. gutturális és gyenge igék ragozásával, a héber olvasókönyv példamondatain keresztül pedig a megszerzett ismereteiket begyakorolják, valamint tovább bővítsék alapszókincsüket.</p> <p>Héber nyelv [3]: A tantárgyelem célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a nyomtatott héber bibliakiadásokkal, a Héber nyelv [1]–[2] tantárgyelemek során megszerzett nyelvtani ismereteiket egyszerűbb ószövetségi héber szövegrészek csoportos nyelvi elemzése és fordítása révén elmélyítsék, begyakorolják, alapszókincsüket pedig olyan szintre emeljék, hogy közepesen nehéz héber szövegek önálló nyelvi feldolgozására – a megfelelő segédeszközök használatával – alkalmassá váljanak.</p>		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv):		
<p>Kötelező irodalom: TÓTH K.: <i>A héber nyelvtan elemi szabályai, 3., javított és átdolgozott kiadás. Szerkesztette Dr. Kustár Zoltán</i> (DÓTTF 6), DRHE, Debrecen, 2012, ISBN: 978-963-8429-71-1., p. 73. KARASSZON D.: <i>Héber gyakorlókönyv és bibliai arám nyelvtan</i>, Budapest, 1998. KUSTÁR Z.: <i>Héber–magyar szószedet ószövetségi nyelvgyakorlathoz</i>, DRHE, Debrecen, 1998.</p>		

KUSTÁR Z.: *A héber Ószövetség szövege. A masszoréta szöveghagyományozás és annak megjelenítése a Biblia Hebraicában*, Kálvin János Kiadó, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-558-140-5, B5, 460 oldal.

További ajánlott irodalom:

EGERESI L. S.: *A bibliai héber nyelv tankönyve*, 2., javított kiadás, Budapest, 2009.

ÁRUS L.: *Ószövetségi héber–magyar szómagyarázat*, Iránytű Kiadó, Budapest / Gödöllő, 1996, ISBN: 963-9055-01-8, 784 p.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Kustár Zoltán, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Németh Áron, adjunktus, PhD.

Tantárgy neve: Ószövetségi bevezetés [1, 2]	Kód: [1]: B013, [2]: B014	Kreditszáma: [1]: 2, [2]: 2
Tantárgy angol neve: Introduction to the Old Testament [1, 2]		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma/hét: 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A meghirdetés periódusa: [1]: őszi, [2]: tavaszi		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5., 6.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): B013: B011-A Héber nyelv [2], B031-A Bibliaismeret [2] B014: B013 Ószövetségi bevezetés [1]		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ószövetségi bibliai könyvek irodalomtörténeti kérdéseivel (kánon, szöveg- és formatörténet, az egyes iratok és iratcsoportok szerkezete, előállása és tanítása, illetve ezeknek a témaköröknek a kutatástörténeti eredményei). Ezek az ismeretek lehetővé teszik a hallgatók számára azt, hogy az adott könyvet történeti-kritikai exegéziséhez a szükséges alapvető háttér-információk birtokában és az alapvető szakirodalom ismeretében kezdhessenek neki, illetve azt, hogy az ószövetségi kommentárok, exegetikai monográfiák és tanulmányok hatalmas anyagában önálló kutatásaik során tájékozódni tudjanak.</p> <p>Ószövetségi bevezetés [1]: kánon, szöveg- és formatörténet, Pentateuchos, a Deuteronomista Történeti Mű (5Móz–2Kir)</p> <p>Ószövetségi bevezetés [2]: Prófétai iratok, tanítói könyvek</p>		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv):		
<p>Kötelező irodalom: RÓZSA H.: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>, I-II. kötet, 2. átdolgozott kiadás, Szent István Társulat, Budapest, ISBN: 963-360-835-X, I. kötet: 1995, 373 p., II. kötet: 1996, 582 p. SOGGIN, J. A.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe</i>, Kálvin János Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-300-771-2, 513 p.</p> <p>További ajánlott irodalom: PECSUK, O. (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin János Kiadó, Budapest, 2004, ISBN:963-300-988-X, 675 p. ZENGER, E. (u.a.): <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Sechste, durchgesehene Auflage der 5., gründlich überarb. und erweít. Aufl., Verl. W. Kohlhammer, Stuttgart / Berlin / Köln, 2006, ISBN: 3-17-019526-3, 598 p.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kustár Zoltán , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Németh Áron , adjunktus, PhD.		

Tantárgy neve: Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]	Kód: B015, B016, B017	Kreditszáma: 3, 3, 3
Tantárgy angol neve: Old Testament Exegesis [1, 2, 3]		
A tanóra típusa: ea., ea., ea., és száma/hét: 2, 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll., koll.		
A meghirdetés periódusa: minden félév		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5., 7., 8.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): B015: B011-A Héber nyelv [2], mellékfeltétel: B040-A Exegetikai módszertan B016: B040-A Exegetikai módszertan, B015 Ószövetségi írásmagyarázat [1] B017: B016 Ószövetségi írásmagyarázat [2], B040-A Exegetikai módszertan, B105 Biblikus szigorlat		
Tantárgy-leírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):		
<p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a bibliai héber szövegnek az oktató által előadás formájában ismertetett elemzésén keresztül megismerkedhessenek az adott bibliai könyv alapvető bevezetéstani, exegetikai és hermeneutikai kérdéseivel, és ezáltal a szakirodalomban felmerülő megoldási kísérletek értékeléséhez kellő támpontot kapjanak, 2. az elemzett szakaszok gondos kiválogatásával lehetőséget kapjanak arra, hogy az Ószövetség teológiája, a Szentírás üzenete, valamint református hitvallásaink szempontjából kulcsfontosságú szövegekkel behatóbban, annak eredeti nyelvén is megismerkedhessenek, 3. megfelelő mintát kapjanak ahhoz, hogy az igemagyarázat jellegű gyülekezeti szolgálatok alkalmával egy adott szakasz tartalmi elemzését, üzenetének kibontását szóban, az egyes exegetikai munkafázisok eredményeit harmonikus rendszerbe foglalva, közérthető előadás formájában hogyan kell elvégezniük. <p>A tantárgy kurzusai során egy adott bibliai könyvből 70–120 versnyi szöveg nyelvi és exegetikai elemzése történik meg előadás formájában.</p>		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv):		
Az adott kurzus témájától függően az ajánlott és a kötelező irodalom kijelölése a kurzusleírásban történik meg.		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kustár Zoltán , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Németh Áron , adjunktus, PhD		

Tantárgy neve: Görög nyelv [1,2,3]	Kód: B020-A, B021-A, B022-A	Kreditszáma: 5,5,2
Tantárgy angol neve: New Testament Greek[1,2,3]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak., gyak. és száma: 5,5,2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.,2.,3		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>B021-A: B020-A Görög nyelv 1 B022-A: B021-A Görög nyelv 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A tárgy célja az újszövetségi görög nyelv (koiné) nyelvi alapjainak elsajátítása (olvasás, írás, nyelvtan: deklináció, konjugáció és szókincs) és a hallgatók felkészítése az Újszövetség szövegének nyelvi elemzésére, értelmezésére és fordítására az eddigi magyar ill. indoeurópai nyelvi ismeretekre építve.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Varga Zsigmond: Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv. 4. kiad. Sárospatak, Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2010. 416. p. ISBN 978-963-88090-4-9 2. Déri Balázs-Hanula Gergely: Újszövetségi görög nyelvkönyv. Budapest, Argumentum, 2000. 239 p. ISBN 963 446 152 2 3. William D. Mounce: Basics of biblical Greek grammar. 2. ed. Grand Rapids, Zondervan, 2003. 448 p. ISBN 0-310-25087-0 		
Tantárgy felelőse: Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Balog Margit , nyelvtanár		

Tantárgy neve: Újszövetségi bevezetés [1, 2]	Kód: B023, B024	Kreditszáma: 2,2
Tantárgy angol neve: Introduction to the New Testament[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja : koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): B023:B031-A Bibliaismeret 2; B021-A: Görög nyelv 2 B024: B023 Újszövetségi bevezetés I		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
Az első félévben az Újszövetség kialakulásának történetével foglalkozunk (iratok, kánon), majd a Páli leveleket vesszük sorra, áttekintve a keletkezés körülményeit, főbb teológiai tanításait, végül a félévet a deuteropáli levelek zárják. A II. félévben a Templom pusztulása utáni iratok áttekintésével folytatjuk a bevezetéstani vizsgálatot. A szinoptikus evangéliumok keletkezésének kérdéséről jutunk el a félév során a Jelenések könyvéig. Minden egyes irat esetében igyekszünk meghatározni a szerző kilétét, a keletkezés idejét, helyét, a címzettek körét és a könyvek legfőbb teológiai gondolatait, valamint az azokban felhasznált forrásokat. A tantárgy célja, hogy a hallgatók minden egyes bibliai könyv esetében tisztában legyenek a szöveg megértéséhez elengedhetetlenül szükséges információkkal (ki írta? kinek? mikor? mért? miről?).		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
U. SCHNELLE, Einleitung in das Neue Testament, Göttingen 1999 ³ D.A. CARSON-D.J. MOO, Bevezetés az Újszövetségbe, Budapest, 2007. BALLA P., Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története, Budapest, 2005. VARGA, Zs.: Újszövetségi bevezetés, Budapest, 2000. Órai anyag jegyzete a diákság honlapján (http://www.diaksag.ttre.hu/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=17:sz-bevezets&Itemid=205)		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Újszövetségi írásmagyarázat [1,2,3]	Kód: B025, B026, B027	Kreditszáma: 3,3,3
Tantárgy angol neve: Exegesis of the New Testament[1,2,3]		
A tanóra típusa: ea.,ea.,ea. és száma: 2,2,2		
A számonkérés módja: koll.,koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4., 5., 6.		
<p>Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i>:</p> <p><i>B025: B021-A Görög nyelv 2., mf. B040-A Exegetikai módszertan</i></p> <p><i>B026: B021-A Görög nyelv 2, B040-A Exegetikai módszertan</i></p> <p><i>B027: B021-A Görög nyelv 2, B040-A Exegetikai módszertan, B105 Biblikus szigorlat</i></p>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Az újszövetségi írásmagyarázati anyag 3 blokkra tagolódik, ami szerint az oktatás rendje is alakul:</p> <p>1.blokk anyaga: Mt, Mk, Lk, ApCsel.</p> <p>2.blokk: a páli levelek (Rom, 1-2Kor, Gal, Ef, Fil, Kol, 1-2Thessz, 1-2Tim, Tit, Filem).</p> <p>3.blokk: A jánosi iratok (JnEv, 1-3Jn, Jel) és a közönséges levek (Zsid, Jk, 1-2Pt, Jud).</p> <p>Az oktatás az előre kijelölt (válogatott) szövegek alapján történik. Az oktatás célja megismertetni a hallgatókkal az egyes újszövetségi szövegek történetét, szerzői és címzettek szerinti sajátosságait, elsajátítani a szövegek megfelelő magyarázatát a tudományos kommentárok, ill. szakirodalom használatával, a korabeli és mai egyházi hermeneutika figyelembevételével.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
A szakirodalom ajánlása az egyes bibliai könyvek alapján történik. A hazai (magyar) szakirodalom mellett fontos megismerni a külföldi (főleg az angol és a német) szakirodalmat is az egyes kommentársorozatok alapján.		
Tantárgy felelőse: Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Balog Margit , nyelvtanár		

Tantárgy neve: Bibliaismeret [1,2]	Kód: B030-A, B031-A	Kreditszáma: 5,5
Tantárgy angol neve: Bible knowledge [1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 4,4		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.,2.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): B031-A: B030-A Bibliaismeret I		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása.		
<p>A teológiai tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzése. A teljesítés feltétele, hogy a hallgatók folyamatosan, hétről hétre olvassák a Szentírás soron következő könyveit.</p> <p>Kompetenciák: A hallgatók megszerzik a kellő jártasságot a Szentírás önálló és csoportos tanulmányozásához. Megismerik a bibliai történetek legfontosabb összefüggéseit és a bibliai irodalom egymásra épülő részeit. Alapozó tárgy, tehát a hallgatók képessé válnak az elmélyült, magas szintű biblikus tanulmányok folytatására.</p> <p>Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rövid, átfogó bevezetés a Szentírás tanulmányozásához (bibliai nyelvek, helyszínek, könyvek keletkezési folyamata, út a kanonizálás felé; nemzeti nyelvű bibliák.) 2. A Tóra. (1-5Móz) 3. Könyvek a választott nép történetéről. (Józs, Bír, Ruth. 1-2Sám, 1-2Kir, 1-2 Krón. Ezsdr, Neh, Eszt) 4. Költői szövegek és bölcsességirodalom az Ószövetségben. (Költői szövegek a történeti könyvekben; Zsolt, Jób, Péld, Préd, Én, JSír) 5. A prófétai irodalom. (ÓSZ prófétai könyvei) 6. Az evangéliumok. (Mt, Mk, Lk, Jn) 7. Az egyház az újszövetségben. (ApCsel, Pál, deuteró-Páli levelek, pásztori levelek, kat. levelek) 8. Az újszövetségi apokaliptika. (Jel) 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező: Biblia - Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése - magyarázó jegyzetekkel (Magyarázatos Biblia). Kálvin Kiadó, Budapest.</p> <p>Ajánlott: Jeromos Bibliakommentár. 1. köt. Az Ószövetség könyveinek magyarázata. 2. köt. Az Újszövetség könyveinek magyarázata. Budapest, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, 2002-2003.</p> <p>Keresztyén Bibliai Lexikon. szerk. Bartha Tibor. 1-2. köt. Budapest, Kálvin Kiadó, 1993-1995.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Hodossy-Takács Előd , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Vallástörténet	Kód: B032	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: History of Religions		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>B031-A Bibliaismeret 2, B037 Bibliai kortörténet 1, R011-A Hitvallásismeret 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> .		
<p>A tárgy általános vallástörténeti ismereteket nyújt, valamint bevezeti a hallgatókat néhány meghatározó vallás világába.</p> <p><u>Kompetenciák:</u> a hallgatók átlátják a vallások kialakulásának és fejlődésének rendszerét, egyúttal árnyaltabban lesznek képesek szemlélni saját vallási tradíciójuk történeti kérdéseit is. A tantárgy négy átfogó témakört ölel fel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) A vallásfenomenológia alapkérdései. <ol style="list-style-type: none"> (a) Bevezetés a vallástörténetbe. Alapfogalmak. (b) Az istenfogalom. (c) Isten és ember közötti viszony. 2) Az ókori kelet vallásai. <ol style="list-style-type: none"> (a) Teremtés. (b) Özönvíz. (c) Az istenek. (d) Kultuszi gyakorlatok. 3) A görög vallás. <ol style="list-style-type: none"> (a) Istenek és emberek: kultusz, vallás, ünnep és társadalom Hellaszban. (b) Az Olümposzi istenek. (c) Különböző mitológiai csoportok. (d) „Theologia”. 4) Egy mai meghatározó vallás: az iszlám. <ol style="list-style-type: none"> (a) Mohamed élete, (b) A Korán, (c) Irányzatok. 		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom		
<p>Varga Zsigmond: Általános vallástörténet (Debrecen, 1932); Bibliai Vallástörténet (Debrecen, 1938)</p> <p>Mircea Eliade: A szent és a profán (Európa, 1996)</p> <p>Mircea Eliade: Vallási hiedelmek és eszmék története I-III. (Osiris, 1994-1996)</p> <p>Hegy Dolores: Polis és Vallás - Bevezetés a görög vallástörténetbe (Osiris, 2002)</p> <p>Goldziher Ignác: Az iszlám kultúrája (Gondolat, 1981)</p> <p>Simon R.: Korán. A Korán világa. (Helikon, 1987)</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Hodossy-Takács Előd , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Kókai Nagy Viktor , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		

Tantárgy neve: Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]	Kód:	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: New Testament Biblical Theology [1,2]	B033-A, B034-A	
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9, 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): B033-A: B037 <i>Bibliai kortörténet 1</i> , B040-A <i>Exegetikai módszertan</i> , B105 <i>Biblikus szigorlat</i> , mf.: A001-A <i>Exegetikai alapszöveg</i> B034-A: B033-A <i>Újszövetségi bibliai teológia 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
Az újszövetségi teológia főbb problémáinak szerzők szerinti tematikus áttekintése, különös tekintettel az Újszövetségen belüli összefüggések feltárására. A szövegek vizsgálata a görög alapján történik, hermeneutikai beágyazottsággal. Kiemelt fontosságú az egyes nagy témák (istentan, krisztológia, ekkleziológia stb.) Újszövetségen belüli megjelenésének és ezen megjelenések összefüggésének feltárása. Az órák vezérfonalát U. Schnelle, <i>Theologie des Neuen Testaments</i> című munkája adja (Vandenhoeck & Ruprecht, 2007), amely angolul is elérhető az interneten.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező:</p> <ol style="list-style-type: none"> félév: Cserháti Sándor, <i>Az Újszövetség teológiája</i>, Luther, Budapest, 2012.: Az ősgyülekezetek teológiája (75-126); Pát apostol teológiájának alapvonásai (126-204) Herczeg Pál, <i>Krisztusról és az egyházzól szólok</i>, Kálvin, Budapest, 2006.: A páli levelek (86-125) félév: Cserháti Sándor, <i>Az Újszövetség teológiája</i>, Luther, Budapest, 2012.: Jézus életének és művének keretei (225-256); Jézus szabadító műve az Újszövetség közös tanúságtételében (267-269) Herczeg Pál, <i>Krisztusról és az egyházzól szólok</i>, Kálvin, Budapest, 2006.: Kezdetek és nyitott kérdések, Mk, Mt, Lk, ApCsel (17-86); A deuteró-páli levelek (125-157); Zsid, 1Pt, Júd, 2Pt, Jak, Jn, 1-3Jn, Jel (158-216) <p>Ajánlott:</p> <ol style="list-style-type: none"> félév: Peter Wick, Pál, <i>A keresztyénség tanítója</i>, Kálvin, Budapest, 2007. Eduard Schweizer, <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin, Budapest, 2004.: 9-53; 54-81. félév: Oscar Cullmann, <i>A jánosi kör</i>, Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa, 2007. Eduard Schweizer, <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin, Budapest, 2004.: 89-102; 103-119; 120-147. 		
Tantárgy felelőse: Kókai-Nagy Viktor , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]	Kód: B035-A, B036-A	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: Theology of the Old Testament [1,2]		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.,8.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>B035-A: B037 Bibliai kortörténet 1 B040-A Exegetikai módszertan, B105 Bibliikus szigorlat mf.: A001-A Exegetikai alapszöveg</i> <i>B036-A: B035-A Ószövetségi bibliai teológia 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Tantárgy-leírás: Az ószövetségi teológia főbb problémáinak áttekintése. <u>Ismeretanyag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliai teológia: történet, határterületek, problémák • Az ószövetségi kánon • Isten kijelentése az Ószövetségben, Isten Lelke, szentsége • Az ószövetségi antropológia, az ember jelentősége • Teremtés, káosz, ítélet • A szabadulás témája az Ószövetségben • Az ószövetségi képek és azok hatása • Szövetség • Áldozat és kiengesztelés • Próféta hagyományok teológiája • Történetírás, történelemszemlélet, történeti hagyományok • Az ószövetségi eszkatológia. <p><u>Kompetenciák:</u> a hallgatók képessé válnak az Ószövetségben tükröződő teológiai gondolkodás értelmezésére, valamint önálló teológiai érvek megfogalmazására.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása)		
Knight, G.A.F.: <i>Az Ószövetség keresztyén teológiája</i> . Budapest, Kálvin, 2006. Gerhard von Rad: <i>Az Ószövetség teológiája 1-2</i> . Budapest, Osiris, 2000, 2001. Brueggemann, W.: <i>Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy</i> , Augsburg Fortress P., 1997.		
Tantárgy felelőse: Dr. Hodossy-Takács Előd , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Bibliai kortörténet [1,2]	Kód: B037, B038	Kreditszáma: 2,2
Tantárgy angol neve: History of the Biblical World [1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.		
Előtanulmányi feltételek: B037: B031-A Bibliaismeret 2; B038: B037 Bibliai kortörténet 1		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> .		
<p>A tárgy megismerteti a hallgatókkal a Szentírás történelmi környezetét. Elemzésre kerülnek politikai, gazdaságtörténeti, társadalomtörténeti, és kulturális folyamatok, melyek meghatározták Izrael népének helyzetét, és az egyház születését.</p> <p><u>Kompetenciák:</u> a hallgatók képessé válnak az itt felsorolt kérdések tekintetében a történetileg megalapozott véleményformálásra.</p> <p><u>Témakörök:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elvi kérdések (periodizáció, kronológia, stb.). Palesztina földrajzának áttekintése. 2. A bronzkori civilizációk, Palesztina a bronzkorban. 3. Izrael kezdetei (ősatyák, exodus, letelepedés). A kora vaskor: a bírák kora. 4. A korai állam és a dinasztikus királyság. Saul, Dávid, Salamon. A perszonálunió vége. Omri dinasztiája. Jéhú: egy puccs és következményei. 5. Asszíria. Izrael utolsó korszaka: Jóástól a királyság bukásáig. Júda a Kr.e. 7. század végéig: Ezékiás, Manassé, Jósiás. Gazdálkodási az Asszír világbirodalomban. 6. Júda bukása. A babiloni fogság. 7. Babilon bukása. A perzsa kor kezdetei. Yehud. 8. A hellénizmus. Ptolemaiosz, Szeleükosz és utódaik Palesztinában. A makkabeusok. A hasmóneusok. 9. A római császárság társadalma. A kora római kor Palesztinában. Nagy Heródes és utódai. 10. Palesztina társadalma, vallási csoportok és irányzatok Jézus korában. Qumran. Jézus életének történeti kérdései. A második szentély pusztulása és a zsidó háborúk. 11. Keresztyének és zsidók a római birodalomban. 		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom.		
<p>KARASSZON, I.: <i>Izrael története. A kezdetektől Bar-Kochbáig</i>. Kréné 10, Budapest, 2009.</p> <p>HODOSSY-TAKÁCS ELŐD: „Az Úr vezette egymaga...” - <i>Izrael letelepedése és Józsué honfoglalás-tradíciójának teológiai értelmezése</i>. Debrecen, 2002.</p> <p>HODOSSY-TAKÁCS ELŐD: <i>Móáb. Egy vaskori nép Izrael szomszédjában</i>. Kréné 10, Budapest, 2008.</p> <p><i>Jeromos Bibliakommentár, III. kötet (Biblikus tanulmányok)</i>, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003.</p> <p>MILLER, J.M. – HAYES, J.H.: <i>Az ókori Izrael és Júda története</i>. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2003.</p> <p>GNILKA, J.: <i>A Názáreti Jézus. Üzenet és történelem</i>. Szent István Társulat, Budapest, 2001.</p> <p>KESSLER, R.: <i>Az ókori Izrael társadalma</i>. Kálvin kiadó, 2011.</p>		

FERGUSON, E.: A keresztyénség bölcsője. Osiris, 1999.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Hodossy-Takács Előd**, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(*név, beosztás, tud. fokozat*): ---

Tantárgy neve: Exegetikai módszertan	Kód: B040-A	Kreditszáma: 4
Tantárgy angol neve: Methodology of the Biblical Exegesis		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A meghirdetés periódusa: tavaszi		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>B012-A Héber nyelv [3] / B022-A Görög nyelv [3]</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Egy kiválasztott bibliai szöveg közös elemzése révén a hallgatók megismerkednek az írásmagyarázat módszertanával. A tantárgy célja az, hogy a hallgatók képessé váljanak a kommentárok, exegetikai tanulmányok és cikkek értő, kritikai olvasására, valamint az önálló, tudományos igényű exegetikai munkára.</p> <p>A tantárgy két kurzusban, egy ószövetségi és egy újszövetségi kurzusban kerül meghirdetésre: a hallgatók kötelező jelleggel szabadon választhatnak a két kurzus között; a két előtanulmányi feltétel közül értelemszerűen csak a választott tanszék által oktatott tantárgyat kell teljesíteni.</p> <p>A módszertani ismeretek átadása közös, kiscsoportos gyakorlat formájában történik. Az elméleti ismeretek átadása után az adott exegetikai munkafázist a csoport a kiválasztott próba-szövegen közösen végzi el.</p> <p>A számonkérés egy írásbeli dolgozat alapján történik. Ebben a hallgatónak önállóan el kell végeznie az oktató által kijelölt bibliai szakasz nyelvi feldolgozását, el kell készítenie annak munkafordítását, szövegkritikai elemzését, körülhatárolását, vázolni kell szerkezetét, illetve össze kell állítania az adott szöveg exegéziséhez szükséges alapvető szakirodalom jegyzékét. A hallgató az Exegetikai alapszöveg (A001) tantárgy keretében ugyanennek a bibliai szakasznak a magyarázatát viszi tovább, elvégezve rajta a többi exegetikai munkafázist is.</p>		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>KARASSZON I.: <i>Az ószövetségi írásmagyarázat módszertana</i>, 2. bővített kiadás (Simeon könyvek), Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa, 2005, ISBN: 963-86458-0-6, 171 p.</p> <p>KUSTÁR Z.: <i>A héber Ószövetség szövege. Kézikönyv a Biblia Hebraica Stuttgartensiához</i>, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2000, ISBN: 963-8429-28-3, 187 p.</p> <p>LUZ, U.: <i>A vizály könyve? Egy biblia – sokféle értelmezés</i> (Hermeneutikai Füzetek 10), Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 1996, 111 p.</p> <p>TÖKÉS I.: <i>Új hermeneutika</i> (Hermeneutikai Füzetek 18), Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 1999, 160 p.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Németh Áron , adjunktus, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kustár Zoltán , egyetemi tanár, PhD, dr. habil. Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		

Tantárgy neve: Bibliikus szigorlat	Kód: B105	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Comprehensive exam – Biblical studies		
A tanóra típusa: - és száma/hét: -		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): B031-A Bibliaismeret [2], B013 Ószövetségi bevezetés [1], B023 Újszövetségi bevezetés [1]		
Mellékfeltételek: B014 Ószövetségi bevezetés [2], B024 Újszövetségi bevezetés [2], B038 Bibliai kortörténet [2]		
Tantárgy-leírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása):		
A szigorlat a biblikus alapozó tantárgyak (Bibliaismeret, Bibliai kortörténet, Ószövetségi bevezetés, Újszövetségi bevezetés) keretében elsajátított ismeretek integrált számonkérését szolgálja. A szigorlati kollokvium során a hallgató szóbeli felelt formájában, komplex tételsor alapján számot ad arról, hogy az egyes biblikus tantárgyak során elsajátított ismereteket képes rendszerbe foglalni, és így egy adott bibliai korszak, könyv vagy iratsorozat elemzéséhez szükséges alapvető információkat egészében áttekinteni.		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv):		
PURY, A., DE – RÖMER, T.: <i>A Pentateuchos kutatás rövid története</i> , Budapest, 1994. RÓZSA, H.: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe. I-II. kötet</i> , 2. átdolgozott kiadás, Budapest, 1996. SOGGIN, A.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe</i> , Budapest, 1999. VARGA, ZS.: <i>Újszövetségi bevezetés</i> , Budapest, 2000. JAGERSMA, H.: <i>Izrael története I-II</i> , Budapest, 1991.		
Ajánlott irodalom: PECSUK, O. (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i> , Budapest, 2004. SCHNELLE, U.: <i>Einleitung in das Neue Testament</i> , 3. Auflage, Göttingen, 1999. CARSON, D. A. – MOO, D. J.: <i>Bevezetés az Újszövetségbe</i> , Budapest, 2007.		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):		
Dr. Kustár Zoltán , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):		
Dr. Hodossy-Takács Előd , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Dr. Peres Imre , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		

Tantárgy neve: Vizsgaistentisztelet	Kód: G001	Kreditszáma: 4
Tantárgy angol neve: Worship Service Final Exam		
A tanóra típusa: – és száma: –		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 12.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>G060-A Segédlelkészi gyülekezeti munka, G061-A Segédlelkészi hittanóra 1, G062-A Segédlelkészi igehirdetés 1, G063-A Segédlelkészi kazuális igehirdetés 1, G064-A Segédlelkészi konzultáció 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A gyakorló gyülekezetben töltött tanév második félévében önállóan vezet le egy teljes istentiszteletet és saját igehirdetést mond el bizottság előtt a hallgató. Önálló készülését a M. Seitz-től Homiletikából megtanult fázisokat dokumentáló kidolgozatban rögzíti felkészülésének egyes eredményeit a személyes elmélkedéstől az exegézisen és a meditáción át a kidolgozott igehirdetésig. A dolgozatban szerepelnie kell a liturgia menetének, teljes szövegének, az imádságoknak és az énekrendnek is.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Hirdesd az igét” – Igehirdetők kézikönyve. Zsinati Sajtóosztály Bp. 1980. - H-Chr. Piper: Prédikáció elemzések, Debrecen, 1997. - Hanula Gergely (szerk.): Logos és akoés. Az ige megszólalása és megszólaltatása. PRTA Pápa 2012. ISBN 978-963-9779-16-7 - Nagy István: Hogyan készüljünk a prédikációra?, Nagykőrös, 2004. - Szabó Lajos (szerk.): Homiletika ökumenikus palettán. Luther Kiadó Bp. 2013. ISBN 978-963-380-024-9		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr.habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): a szak gyakorlati teológiai oktatói		

Tantárgy neve: Bevezetés a gyakorlati teológiába	Kód: G010-A	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Introduction to the Practical Theology		
A tanóra típusa: szem. és száma: 3		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):–		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A liturgia és a szószéki szolgálat gyakorlása az évfolyamtársak közösségében, bevezetés a lelkipásztorkodásba és a pályaszocializáció segítése.</p> <p>Témái: a teológus, mint liturgus, a református istentiszteleti rendek, A verbasolemniák és énekek az istentiszteleten, a gyülekezeti imádságok felépítése, alaki és gyakorlati szempontok, a gyakorlati teológia elágaztatásai, a tudományterület kimagasló alakjai, a legáció.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>BOROS GÉZA: <i>Bevezetés a gyakorlati teológiába</i>, Budapest, 1995.</p> <p><i>Istentiszteleti rendtartás</i>, Budapest, 1985.</p> <p>RUDOLF BOHREN: <i>Böjt és ünnep</i>, Nemzetközi teológiai Könyv 32, Budapest, 1998.</p> <p>DIETRICH BONHOEFFER: <i>Szentek közössége</i>, Harmat, Budapest, 1997.</p> <p>IFJ.FEKETE KÁROLY: <i>Az egyház, annak feje és szolgálói</i>, A II. Helvét Hitvallás XVII-XVIII. fejezetének magyarázata, Református Presbiteri Füzetek, Budapest, 1996, 86- 105.</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Csorba Péter , főiskolai tanár, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Beszédművelés és retorika (1-3)	Kód: G011, G012, G013	Kreditszáma: 1,1,2
Tantárgy angol neve: Communication Skills and Rhetorics		
A tanóra típusa: gyak.,gyak., gyak. és száma: 1,1, 2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.,2., 3		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): G012: G011 Beszédművelés és retorika 1 G013: G010-A Bevezetés a gyakorlati teológiába, G012 Beszédművelés és retorika 2		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Beszédművelés</p> <p>A kurzus során a hallgatók megismerkednek a nyelvhasználattal kapcsolatos legfontosabb nyelvhelyességi és társadalmi kérdésekkel. Az írásbeli nyelvhasználati kultúramellett kiemelt hangsúlyt kapnak a szóbeli megnyilvánulások. Az első kurzusrész elméleti, a második rész gyakorlati ismeretekkel alapozza meg a hallgatók szakmai felkészítését a szóbeli nyelvhasználat terén. Az anyanyelvi műveltségetpéldaelemzésekkel és helyzetgyakorlatokkal fejlesztjük (egyéni és csoportos beszédtechnikai gyakorlatok; szöveg- és mondatfonetikai eszközök – hangsúly, hanglejtés, hangfekvés, tempó, ritmus, szünet, dinamika – helyes használata).</p> <p><i>Főbb kompetenciák:</i> a nyelvhelyesség és stilisztika szabályainak alkalmazása; közérthetőség, tömör és precíz fogalmazás; személyközi kommunikációs technikák használata. <i>Követelmények:</i> a szöveg-és mondatfonetikai eszközök ismerete; egyéni adottságok és képességek fejlesztése; beszédtechnikai műveletek; a nonverbális kommunikációs eszközök ismerete.</p> <p>Retorika</p> <p>A kurzus a meggyőző beszéd gyakorlatával (rhetorica autens) és annak elméleti alapjaival (rhetorica docens) foglalkozik, különbséget téve a retorika mint diszkurzív gyakorlat (beszédmód) és nyelvstratégia (felépített gondolkodás) között. Bemutatja: hogyan lehet a közlést, jelentést és hatást összekapcsolni; ismerteti a közlő funkciókat és cselekvéstípusokat, a retorikai interakció és a dialógus-retorika kérdéseit, bemutatja a klasszikus retorikai alakzatokat és új retorikai lehetőségeket, a beszédművek elemzési szempontjait és módszereit.</p> <p><i>Főbb kompetenciák:</i> helyzetfelismerés; lényeglátás; kreativitás; meggyőző beszéd; fejlett érvelési készség; világos nyelvi kifejezés; normakövető vitakultúra. <i>Követelmények:</i> érvelési technikák ismerete, használata; nonverbális és verbális kommunikációs technikák alkalmazása; kérdezőtechnikai ismeret és gyakorlat; meggyőző beszédmű készítése – egyéni megnyilatkozási formák, alkalmi beszédek, szertartásos megnyilatkozások, célzott csoportos beszélgetések; meggyőzés-lélektani alapismeretek alkalmazása.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Beszédművelés</p> <p><i>Kötelező irodalom:</i> BALÁZS GÉZA – A. JÁSZÓ ANNA – KOLTÓI ÁDÁM (szerk.): <i>Éltető anyanyelvünk</i>. Budapest, Tinta, é.n. 520 p. (ISBN 963-937-223-4)</p>		

HERNÁDI SÁNDOR: *Beszédművelés*. Budapest, Osiris, 1996, 278. p. (ISBN 963-379-212-6)

FISCHER SÁNDOR: *A beszéd művészete*. Budapest, Gondolat, 1966, 391 p. (ISBN –)

MONTÁGH IMRE: *Tiszta beszéd*. Calibra Kiadó, 1995, 195 p. (ISBN: 963-686-426-8)

Ajánlott irodalom:

HERNÁDI SÁNDOR: *Mondd mondatban!* Budapest, Gondolat, 1991, 117 p. (ISBN 963-282-481-4)

NÁDASDY ÁDÁM: *Prédikál és szónokol*. Budapest, Magvető, 2008, 345 p. (ISBN 978-963-14-2639-7)

SZEPESY GYULA: *Nyelvi babonák*. Budapest, Gondolat, 1986, 232 p. (ISBN 963-281-936-5)

VITÉZ FERENC: *Beszédgyakorlatok*. Debrecen, Néző Pont, 2008. 64 p. (ISBN 978-963-88320-0-9)

Retorika

Kötelező irodalom:

A. JÁSZÓ ANNA – ACZÉL PETRA (szerk.): *A szónoki beszéd részei és a beszédfejték*. Budapest, Trezor, 2001. 232 p. (ISBN 963-9088-51-X)

ADAMIK TAMÁS – ADAMIKNÉ JÁSZÓ ANNA – Aczél Petra: *Retorika*. Budapest, Osiris, 705 p. 2004. (ISBN 963-389-466-2)

IMRE MIHÁLY (szerk.): *Retorikák a reformáció korából*. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003.. pp. 17–86.; 367–398. (ISBN 963-472-756-5)

MARGITAY TIHAMÉR: *Az érvelés mestersége*. Budapest, Typotex, 2007, 626 p. (ISBN 978-963-9664-37-1)

Ajánlott irodalom:

ACZÉL PETRA – BENCZE LÓRÁNT: *Hatékony és meggyőzés a kommunikációban*. Budapest, L'Harmattan – Zsigmond Király Főiskola, 2007. 424 p. (ISBN 978-963-236-025-6)

ACZÉL PETRA: *Új retorika*. Pozsony, Kalligram, 2009. 302 p. (ISBN 978-80-8101-053-8)

ARISZTOTELÉSZ: *Rétorika*. Budapest, Gondolat, 1982, 303 p. (ISBN 963-281-201-8)

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Vitéz Ferenc, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Homiletika [1, 2]	Kód: G014, G015	Kreditszáma: 3,2
Tantárgy angol neve: Homiletics [1, 2]		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll, koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5., 6.		
Előtanulmányi feltételek: G014: B040-A Exegetikai módszertan, R012-A Teológiai enciklopédia, G010-A Bevezetés a gyakorlati teológiába G015: G014.; G020 Liturgia 1, R011-A Hitvallásismeret 1		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A Homiletika 1. kurzus a lelkész szakos hallgatók egyik legfontosabb feladatára, az igehirdetés elkészítésére készít fel, tehát a praktikus homiletikával foglalkozik, amelynek keretében megismerik a hallgatók a prédikáció készítésének szabályait és a felkészülés folyamatát.</p> <p>Tematika: A homiletika neve, fogalma, feladata; Az igehirdetés fontossága; A különböző prédikáció szemléletek bemutatása; A kérügma megtalálása és útja az átadásig; a textus szükségessége, az exegézis, a meditáció, a prédikáció formája, tagolása, szerkezete, a prédikáció nyelvezete, leírása, elmondása, kiértékelése.</p> <p>A Homiletika 2. kurzus az igehirdetés teológiai összefüggéseinek megismertetését célozza meg, valamint a különböző gyülekezeti alkalmak homiletikumát mutatja be és áttekinti az igehirdetés történetét.</p> <p>Tematika: <i>Az igehirdetés teológiai összefüggései</i> - Az igehirdetés csoda és emberi alkotás; Prédikáció és Kijelentés; Prédikáció és Szentírás; Prédikáció és sákramentum; Prédikáció és istentisztelet; Az igehirdetés gyülekezetszerűsége; Prédikáció és Szentlélek; Az igehirdető személye; Igehirdetés és retorika; Igehirdetés és kommunikáció; Igehirdetés és anyanyelv; Igehirdetés a médiákban; Az igehirdetés lelkigondozói aspektusa; <i>A különböző alkalmak homiletikuma:</i> a nagyünnepi prédikálás, igehirdetés a sákramentumok kiszolgáltatásánál</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező olvasmány a Homiletika 1. kurzushoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fekete Károly: Homiletika. A Gyakorlati Theológiai Tanszék Tanulmányi Füzetei 3 - Hanula Gergely (szerk.): Logos tés akoés. Az ige megszólalása és megszólaltatása. PRTA Pápa 2012. ISBN 978-963-9779-16-7 <p>Kötelező olvasmány a Homiletika 2. kurzushoz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fekete Károly: Homiletika. A Gyakorlati Theológiai Tanszék Tanulmányi Füzetei 3 - H. Chr. Piper: Prédikáció elemzések c. műve - Török István: Dogmatika és az igehirdetés in: Dr. Török István: Dogmatika, Free University Press Amsterdam 1985. 58-72 <p>Irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nagy István (szerk.): Szemelvények a keresztyén prédikáció történetéből. Károli Egyetemi Kiadó, Bp. 2009. ISBN 978-963-9808-19-5 - R. Bohren: Predigtlehre. Ch. Kaiser 1971. 		

- H. W. Dannowski: Kompendium der Predigtlehre. Gütersloh 1990. (Második kiadás)
- Fekete Károly: Homiletika. A Gyakorlati Theológiai Tanszék Tanulmányi Füzetek 3. Debrecen 1993.
- Nagy István: Homiletika, Budapest, 2006
- Nagy István: Hogyan készüljünk a prédikációra?, Nagykőrös, 2004.
- Pásztor János: Homiletika. Debrecen 1986.
- Szabó Lajos (szerk.): Homiletika ökumenikus palettán. Luther Kiadó Bp. 2013. ISBN 978-963-380-024-9
- R. Zeffass: Nevedet hirdetem.

Tantárgy felelőse: Dr. Fekete Károly, egyetemi tanár, PhD, dr.habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Horsai Ede, óraadó

Tantárgy neve: Homiletika gyakorlat	Kód: G016	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Practice of Homiletics		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja : gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.		
Előtanulmányi feltételek: <i>G014: Homiletika 1; mf.: G015 Homiletika 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Igehirdetési gyakorlat valóságos gyülekezet előtt. Helyszíne: DRHE Kápolna, reggeli áhítat keretében. A tanult és kiadott készülési módszer szerint dokumentált kisdolgozat a személyes elmélkedéstől az elhangzó igehirdetésig, énekekig, imádságokig. Kb. 8-10 oldal terjedelemben, a kiadott ige alapján. Minden hallgató szolgálatát egy másik hallgató és a tanár elemzi és bírálja. A bírálat is értékelésre kerül.</p>		
Kötelező, ill. ajánlott irodalom:		
<ul style="list-style-type: none"> - "Hirdesd az igét" – Igehirdetők kézikönyve. Zsinati Sajtóosztály Bp. 1980. - H-Chr. Piper: Prédikáció elemzések, Debrecen, 1997. 		
Tantárgy felelőse: Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Horsai Ede , óraadó		

Tantárgy neve: Gyakorlati bibliamagyarázat [1,2,3]	Kód: G017, G018, G019	Kreditszáma: 1,1,1
Tantárgy angol neve: Practical Interpretation of the Bible[1,2,3]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak., gyak. és száma: 2,2,2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8, 9, 10		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> G014 Homiletika		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A gyakorlati bibliamagyarázat 1-2-3 tantárgy három félév során elméleti és gyakorlati felkészítést ad az igehirdetői munka kompetens végzéséhez. Egyrészt azért, hogy a hallgatók ismerjék meg és gyakorolják az ószövetségi textusok alapján történő készülést az igehirdetésre, másrészt azért, hogy a hallgatók ismerjék meg és gyakorolják a kazuális igehirdetés elvi és gyakorlati kérdéseit, illetve ismerjék meg a keresztelés, esketés és temetés alkalmával mondandó igehirdetések homiletikumát.</p> <p>Témák: Exegézis és Ószövetségi igehirdetés; Buktatók az Ószövetséggel foglalkozás közben; Az ószövetségi igehirdetés és a krisztológia; Elvi megfontolások a textus-típusokkal kapcsolatban és vázlatok készítése: a történeti textusok prédikálása, a tipológikus-szimbólikus textusok prédikálása, a messiási ígéretek tartalmazó textusok prédikálása, a zsoltárok és a lírikus textusok prédikálása, igehirdetés a bölcsességirodalom alapján, a prófétai textusok, az apokaliptikus textusok prédikálása.</p> <p>Kötelező gyakorlat: A gyakorlati jegy megszerzéséhez kötelező 2 igehirdetés beadása. A prédikációkat a 7 ósz-i textustípusból a tanár választása alapján megadott 2 textus-típusból kell írni!</p> <p>A kazuális igehirdetés kérdéseiről általában. A keresztelési igehirdetés szituációja; A keresztséggel kapcsolatos tanítás az igehirdetésben, katechézisben és pasztorációban; A János keresztsége és a keresztyén keresztség; A keresztség sákramentumának dogmatikuma; A gyermekkeresztség; A keresztelési igehirdetés homiletikuma; Keresztelési vázlatok az ünnepkörhöz kötődő időszakban, a nem ünnepkörhöz kötődően és a felnőttkeresztség alkalmával. A házasság és a család kérdései a gyülekezeti igehirdetésben. A jegyesoktatás jelentősége; A házasságkötés alkalmának teológiája; Az esketési igehirdetés homiletikuma; A házasságkötési igehirdetés formai kérdései; A házasságkötési igehirdetés buktatói és a belőlük adódó tanulság. A halál és a feltámadás kérdései a filozófiában és a teológiában. Dogmatikai és eszkatológiai tisztázódás: a./ Hiszem a test feltámadását b./ és az örök életet. Temetés bejelentés, adatfelvétel, beszélgetés, az értesülések mérlegelése, textusválasztás; A temetési igehirdetés homiletikuma; A temetés menete; Elvi megfontolások és vázlatok különböző halálesetek alkalmával: gyermek-temetés, öngyilkos temetése, tragikus körülmények között elhunytak temetése, hitben éltek temetése, templomba nem járó ember temetése.</p> <p>A gyakorlati jegyhez beadandó:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 db keresztelési igehirdetés (1 db ünnepkörhöz kötődő, 1 db nem ünnepkörhöz kötődő). 		

- 2 db esketési igehirdetés a figyelembe vett házasulandók (fiktív) adatainak feltüntetésével.
- 2 db temetési igehirdetés a figyelembe vett (fiktív) kázus rövid leírásával.

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása

- CHRISTIAN GRETHLEIN: *Grundinformation Kasualien*. UTB 2919. Vandenhoeck-Ruprecht. Göttingen. 2007. ISBN 978-3-525-03620-4
- CZEGLÉDY S.: *Az Ószövetség és igehirdetésünk*. Theol. Szemle 1943/3. 163-176.
- FEKETE KÁROLY (ID.): *A kereszteselési igehirdetés kérdései*. A Gyakorlati Theológiai Tanszék Tanulmányi Füzetek 6. Debrecen. 1994.
- FEKETE KÁROLY: *A temetési igehirdetés kérdései*. A Gyakorlati Theológiai Tanszék Tanulmányi Füzetek 5. Debrecen. 1993.
- FEKETE KÁROLY (ID.): *Házasságkötési igehirdetésünk*. In: A gyülekezetépítés szolgálatában. Nemzetközi Theológiai Könyv sorozat 47. Bp. 2000. 92-103.
- *Hirdesd az Igét*. Igihirdetők kézikönyve. Budapest. 1980.
- THEOPHIL MÜLLER: *Konfirmation – Hochzeit – Taufe – Bestattung. Sinn und Aufgabe der Kasualgottesdienste*. Kohlhammer. 1988.
- PÁKOZDY LÁSZLÓ MÁRTON: *Az Ótestamentum magyarázatának alapkérdéseiről*. Csikesz Emlékkönyvek 4. Debrecen 1942. 194-216.
- NAGY ISTVÁN: *A kazuáliákhomiletikuma*. Nagykörös, 2004.
- PREUSS, H.D.: *Das Alte Testament in christlicher Predigt*. Kohlhammer. 1984.
- THOMAS RÖMER: *Bölcsesség az Ószövetségben*. Tillinger P. kiadása. Bp. 1994.
- SEFCSIK ZOLTÁN: *Kazuális szolgálatok*. In: Szabó Lajos (szerk.): *A közösségépítő lelkész*. Luther Kiadó Bp. 2010. 165- 178. ISBN 978-963-9979-10-9
- SZARKA MIKLÓS: *Házasságra felkészítő beszélgetések*. Kálvin Kiadó. Bp. 2012. ISBN 978-963-558-202-0
- ZSENGELLÉR JÓZSEF: *Exegézis – igehirdetés – Ószövetség*. THÉMA 1999/2-3. 38-51.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Fekete Károly**, egyetemi tanár, PhD, dr.habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): **Kis Klára**, tanársegéd

Tantárgy neve: Liturgika [1, 2]	Kód: G020, G021	Kreditszáma: 2,2
Tantárgy angol neve: Liturgics[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll.,koll..		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> G020: <i>G010-A Bevezetés a gyakorlati teológiába, G031-A Felekezetsmeret 1, B031-A Bibliaismeret 2, R011-A Hitvallásismeret 2</i> G021: <i>G020 Liturgika 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismerje meg a hallgató a református keresztyén istentisztelet történetét, célját, annak alkotó elemeit és rendjét.</p> <p>Elvi rész: az istentisztelet bibliai alapjai, teológiája és tartalmi vonatkozásai</p> <p>Történeti rész: Jézus és az ősegyház istentisztelete, liturgia fejlődés a VI. századig, nyugati és keleti rituskörök, római liturgia a középkorban, a tridentin zsinat hatása, a reformáció liturgiai fordulata, és a magyar református liturgiátörténet áttekintése.</p> <p>Elemi rész: a liturgia elemei és részei, az istentisztelet szerkezete és alkotó elemei.</p> <p>Gyakorlati rész: homíliás, sákramentumos és szimbolikus istentiszteletek.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>CZEGLÉDY SÁNDOR: <i>Liturgika</i>, Debrecen, 1996.</p> <p>PÁSZTOR JÁNOS: <i>Liturgika</i>, Komarno, 2002.</p> <p>HAFENSCHER KÁROLY: <i>A keresztyén istentisztelet</i>, Budapest, 1999.</p> <p><i>Istentiszteleti rendtartások</i>, 1931, 1985.</p> <p>PÁSZTOR JÁNOS: <i>A ref. keresztyén egyház istentisztelete</i>. Liturgika, Debrecen, 1985.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr.habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): Kis Klára , tanársegéd		

Tantárgy neve: Egyházismeret	Kód: G030	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Ecclesiastics		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A kurzus során bemutatásra kerül az egyház lényege a Szentírásban valamint a református hitvallásokban. Az egyház egysége, szentsége, egyetemessége és apostoli jellege a református tanítás szerint kerül ismertetése. A hallgatók az elméleti ismeret mellett áttekintik a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítését, és annak jelenlegi működését.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Makkai Sándor: Az egyház missziói munkája. Budapest, 1938. Kuiper, Rienk Bouke: Az egyház: Krisztus dicsőséges teste. Budapest, 1994. II. Helvét Hitvallás, Heidelbergi Káté A Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló 2013. évi törvény		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Gaál Sándor , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Gonda László , egyetemi docens, PhD		

Tantárgy neve: Felekezetismeret (1-2)	Kód: G031-A, G037	Kreditszáma: 3,2
Tantárgy angol neve: Ecumenical Studies (1-2)		
A tanóra típusa: ea. ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll, koll		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.,4		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : G037: G031-A, B031-A, R011-A		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Cél: A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a legfontosabb keresztyén felekezeteket azok önértelmezése alapján. A kurzus bevezetést nyújt az ökumenikus mozgalom történetébe, ismerteti a legfontosabb nemzetközi egyházi szervezeteket és bevezetést nyújt az ökumenikus teológia művelésébe. A kurzus elvégzése segít abban, hogy a hallgató hivatása gyakorlása során képes legyen felelős és teológiailag megalapozott döntéseket hozni felekezetközi és az ökumenét érintő kérdésekben.</p> <p>Tematika Bevezetés, fogalmak Egyházak a világban Az egyház fogalma az állami egyházjogban Az Ortodox Egyház A Görögkatolikus Egyház A Római Katolikus Egyház Az Anglikán Egyház A világ reformátussága Az Evangélikus Egyház A Valdens Egyház A Metodista Egyház A Baptista Egyház A Pünkösdi Egyház és a karizmatikus mozgalom Új vallási mozgalmak Bevezetés az ökumenikus mozgalom történetébe Bevezetés az ökumené teológiájába A Római Katolikus Egyház és az ökumené Az Egyházak Világtanácsa Az Európai Egyházak Konferenciája A Református Egyházak Világközössége A Lutheránus Világszövetség Az Európai Protestáns Egyházak Közössége Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
BAJUSZ FERENC: <i>Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái</i> (akadémiai jegyzet), Budapest, 1985.		

GESZTELYI TAMÁS (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.

DR. HUNYADI LÁSZLÓ: *A világ vallásföldrajza*, Végeken Kiadó, Budapest, 1995

DÖRNYEI LÁSZLÓ - KÖVÁGÓ SAROLTA - SIMONNÉ PALLOS PIROSKA (szerk.):

Egyháztörténeti Szöveggyűjtemény. Válogatás a magyarországi egyházak történeti irodalmából, A Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar, Kaposvár 2000.

Érszegi Márk Aurél: Pápa, Szentszék, Vatikán, Szent István Társulat, Budapest, 2014.

2011/CCVI. sz. törvény „A lelkiismereti és a vallásszabadság jogáról valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról”

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Gyülekezetépítés [1,2]	Kód: G032, G033	Kreditszáma: 2,2
Tantárgy angol neve: Church Growth [1,2]		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9., 10.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : G032: G035-A Missziológia 2.; GY03-4 Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági gyakorlat 1-2 G033: G032 Gyülekezetépítés 1		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
Az egyház és a gyülekezet fogalmának bibliai, teológiai elmélyítése. A gyülekezeti élet törvényszerűségeinek felismerése, valamint a gyülekezeti élet mai korlátainak illetve lehetőségeinek bemutatása. Cél, hogy a hallgatók világosan meg tudják különböztetni a lelkipásztori szolgálatokra nézve meglevő régi utak, és az újonnan kínálkozó lehetőségek közötti összefüggéseket. A kurzus során az ismeretanyag átadásával az egyház életének kontextusai kerülnek bemutatásra jelen korunkban.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Rick Warren: Céltudatos gyülekezet. Debrecen, 2006. Boross Géza: Biblia és gyülekezetépítés. Budapest, 1992. Gene A. Getz: A gyülekezetépítés alapelvei. Budapest, 1998. Christian A. Schwartz: Praxis des Gemeindeaufbaus. Neukirchen, 1987. Michael Herbst: Missionarischer Gemeindeaufbau in der Volkskirche. Stuttgart, 1988. Bütösi János: Gyülekezetépítés ma. Debrecen, 2004 Christian A. Schwartz: A gyülekezet természetes fejlődése. Jánoshalma, 1998.		
Tantárgy felelőse <i>(név, beosztás, tud. fokozat)</i> : Dr. Gaál Sándor , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak <i>(név, beosztás, tud. fokozat)</i> : ---		

Tantárgy neve: Missziológia[1,2]	Kód: G034-A, G035-A	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: Missiology[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7., 8.		
Előtanulmányi feltételek <i>G034-A: G030 Egyházismeret, G031-A Felekezetismeret 1, B031-A Bibliáismeret 2, R011-A Hitvallásismeret 2</i> <i>G035-A: G034-A Missziológia 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A missziológia arra vállalkozik, hogy teológiailag reflektáljon az egyház és a világ találkozásának bonyolult és roppant izgalmas problémáira, felhasználva azt a sok évszázados tapasztalatot, melyet az egyház az idegen kultúrákkal való találkozásai során halmozott fel. A tárgy bevezetést nyújt a missziológia mint teológiai tudományág főbb témaköreibe, ismerteti azok tárgyalásának történelmi és jelenkori modelljeit valamint a misszió szempontjából kulcsfontosságú teológiai kérdéseket vizsgálja és megismerteti a hallgatókat olyan fontos missziológiai témákkal, mint az inkulturáció, vallások közötti dialógus vagy missziói ekkleziológia. A hallgatók orientációs segítséget és értékelési kritériumokat kapnak, melyek szükségesek ahhoz, hogy itthoni vagy külföldi szolgálatuk során felelős, teológiailag megalapozott missziológiai döntéseket hozhassanak.</p> <p>Mi a misszió?</p> <p>A missziológia mint teológiai diszciplína</p> <p>A misszió a Bibliában</p> <p>A misszió ószövetségi alapjai 1.</p> <p>A misszió ószövetségi alapjai 2.</p> <p>A misszió újszövetségi alapjai 1.Máté,Lukács</p> <p>A misszió újszövetségi alapjai 2. Pál</p> <p>A keleti missziói paradigma. Cyrill és Metod</p> <p>A középkori missziói paradigma. R. de Nobili</p> <p>A reformáció missziói paradigmája. W. Carey</p> <p>A Felvilágosodás és a misszió. D. Livingstone</p> <p>A modern missziói paradigma. Molnár Mária</p> <p>Misszió és ekkleziológia</p> <p>AMissio Dei</p> <p>Misszió és szótériológia</p> <p>Misszió és a társadalmi igazságosság</p> <p>Evangélizáció</p> <p>Kontextualizáció</p> <p>Misszió és a felszabadítás</p> <p>Inkulturáció</p> <p>Misszió és ökumené</p> <p>Misszió és az egyetemes papság elve</p> <p>Misszió és/vagy dialógus?</p> <p>Misszió és teológia</p> <p>Minden misszió?</p>		

A **3-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlottirodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása

BÜTÖSI JÁNOS: *A missziológia mint teológiai tudomány*, Debrecen, 1999. 3-201. o. (csak ez a kiadás használható!)

GONDA LÁSZLÓ: 'A találkozás esélyei? A keresztyén misszió lehetőségei a mai nyugati kultúrában', in: *Lelkipásztor* LXXVI. évf, 2001/7-8. sz. 242-244. o.

DR.LENKEYNÉ DR. SEMSEY KLÁRA: 'Pál apostol missziói szemlélete' in: Gaál Sándor (szerk.): *En Christo*, Debrecen, 2004, 19-37.o.

David J. Bosch: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában*, PMTI-Harmat, Budapest, 2005. (kijelölt részek)

PÁSZTOR JÁNOS: "A keresztyén misszió esélyei az egyesülő Európában" in: Gaál Sándor (szerk.): *En Christo*, DRHE, Debrecen, 38-74.o.

GOHEEN, MICHAEL W.: "Evangélium, kultúra és kultúrák. Lesslie Newbigin hozzájárulása a missziói gondolkodáshoz" in: *Lelkipásztor*, 76. évf. 2001/9. 322-327. o

Kötelező film: *Roland Joffé: A misszió*

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gonda László**, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Diakónika	Kód: G036	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Social Work		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>G030 Egyházismeret, G032 Gyülekezetépítés 1, GY05 Ifjúsági rendezvény – segítői gyakorlat</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A tárgy oktatása során a diakónia bibliai-, teológiai alapvetése, bemutatását követően ismertetésre kerülnek az MRE-ben végzett gyülekezeti és intézményes diakóniai szolgálatok. Az elméleti megalapozást követően a kurzus során olyan diakóniai intézmények, szolgálatok működésével ismerkednek meg a hallgatók a gyakorlatban, amelyek szerves részét képezik egyházunk diakóniai munkájának, és az egyház jövője szempontjából modellértékűek.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Dr. Nagy István: Diakónika, Budapest, 2012. Dr. Fruttus István L. (szerk.): Napjaink diakóniája. Nagykőrös, 2001. Alfred Jäger: Diakónia mint keresztyén vállalkozás. Debrecen, 2003. Boross Géza: Diakónika. Budapest, 1995. Pásztor János: A gyülekezet és a kegyelmi ajándékok a református tanítás szerint. Budapest, 1992.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Gaál Sándor , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Egyházi ének [1, 2, 3, 4]	Kód: G040, G041, G042, G043	Kreditszáma: 1, 1, 1, 1
A tantárgy angol neve: Church Hymns [1, 2, 3, 4]		
A tanóra típusa: ea., ea., és száma: 2, 2, 2, 2		
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium, kollokvium, kollokvium		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4., 5., 6. félév		
Előtanulmányi feltételek: G041: G040 Egyházi ének [1] G042: G041 Egyházi ének [2] G043: G042 Egyházi ének [3]		
tantárgyleírás (az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó jártasságok tömör, tájékoztató jellegű leírása):		
<p>a tantárgy célja: Lelkipásztorok, hitoktatók és kántorok fölkészítése a gyülekezeti éneklés irányítására. a tantárgy tartalma: Az éneklés helye és szerepe a liturgiában. A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete. Az Énekeskönyv dallamai. A dallamok — típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.); — himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz és a néphagyományhoz való kapcsolódása; — stílusos megszólaltatása; a közös éneklés irányítása; — megjelenése az egyházi műzene történetében.</p> <p>tananyag – első félév: (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni): 23,25, 32, 65, 66, 77, 84, 119, 130; 165,225,226,236,254,274,301,315, 341, 370, 380; 1, 12, 27, 55, 92, 103, 121, 137; 157,185,206,230,252,265,275,294, 303, 327, 338, 343, 369, 386, 392, 399, 416, 445, 460, 470.</p> <p>tananyag – második félév: (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni): 5, 24, 74, 81, 105, 128, 134, 135, 138; 152,161,166,228,235,241,256,257, 358, 483, 501; 8,14, 30, 97, 100, 107, 114, 141; 158,168,177,192,210,234,258,270, 276, 298, 310, 328, 339, 345, 364, 373, 395, 402, 447, 464</p> <p>tananyag – harmadik félév (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni): 6, 42, 46, 68, 80, 90, 96, 136, 150; 151, 205, 220, 239, 255, 278, 422, 425, 426, 478, 485; 9, 19, 33, 99, 101, 102, 125; 162, 171, 183, 196, 217, 243, 263, 272, 277, 312, 329, 340, 346, 356, 367, 378, 406, 450, 467, 476, 503.</p> <p>tananyag - negyedik félév (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni): 3, 22, 28, 35, 40, 47, 51, 89, 91;</p>		

215, 233, 240, 251, 273, 295, 302, 330, 391, 421, 465;

10, 26, 34, 50, 104, 133, 148;

164, 172, 184, 200, 228, 229, 264, 282, 286, 318, 337, 342, 357, 368, 379, 390, 398, 408, 415, 459, 512.

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása

kötelező:

1. *ÉNEKESKÖNYV – magyar reformátusok használatára*, MRE Budapest, 1948 [vagy későbbi kiadás]
2. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: *Dicsérjétek az Urat*, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971
3. BERKESI SÁNDOR [szerk.]: *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*
MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006

ajánlott:

1. BERKESI SÁNDOR: *„Te néked zengek éneket”*, ORTE, Debrecen, 1994
2. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: *A református gyülekezeti éneklés*, MRE Budapest, 1950 [Református Egyházi Könyvtár, XXV. kötet]

tantárgyfelelős (név, beosztás, tudományos fokozat): dr. Arany János, óraadó tanár, PhD

a tantárgy oktatásába bevont oktató: ---

Tantárgy neve: Valláspedagógia és -lélektan	Kód: G050-A	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Pedagogy and Psychology of Religion		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):-		
Tantárgy-leírás:		
<p>Cél Betekintést nyújtani a valláspedagógia és valláslélektan alapfolyamataiba.</p> <p>Tematika Általános pedagógiai elméletek, alapelvek, fogalmak, pl. neveléstörténeti fordulópontok, reformpedagógiák, a nevelhetőség kérdései. Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, pl. a tanári kommunikáció, énkép és iskolai teljesítmény, vezetési stílusok. A református iskolarendszer alakulása Magyarországon a második világháború végétől napjainkig. A református iskolák tanárai A valláslélektan alapfogalmai Megtérés, bűntudat valláslélektani értelmezése, Vallásosság és egészség kapcsolata. A félév során egyaránt fontos a kognitív és szociális kompetenciák fejlesztése. Ilyen az új információ feldolgozásának képessége, vagy az együttműködési készség fejlesztése.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>SCHWEITZER: <i>Vallás és életút</i>. Kálvin Kiadó, Bp. 1999. MÉSZÁROS ISTVÁN – NÉMETH ANDRÉÁS – PUKÁNSZKY BÉLA: <i>Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe</i> Osiris, Bp. 1999. VERGOTE, ANTOINE: <i>Valláslélektan</i> Semmelweis, Bp. 2001. KOPP ERIKA: <i>Református középiskolák identitása</i> In: <i>Educatio</i> 2005/3 554-572 BACSKAI KATINKA: <i>Református iskolák tanárai</i> In: <i>Magyar Pedagógia</i> 2008/4 359-378</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Hodossi Sándor , főiskolai docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Poimenika 1, 2	Kód: G051, G052	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: Poimenics – Pastoral Care 1, 2		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9, 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): G051: G050-A Valláspedagógia és lélektan; G052: G051Poimenika 1		
Tantárgy-leírás:		
<p>Poimenika 1.</p> <p>Cél: A tanegység célja, hogy betekintést adjon a lelkigondozás elméleti hátterébe. A Szentírás tanításából kiindulva felvázolja azokat a lelkigondozói irányokat, amelyek mindmáig meghatározóak a pásztorációs munkában. A pásztori pszichológia tudományából bemutatja a legalapvetőbb személyiséglélektani iskolákat.</p> <p>Tematika: A poimenika és pásztori pszichológia fogalma, bibliai alapvetés. A lelkigondozás irányai. E. Thurneysen és a kérügmaticuslelkigondozás. Személyiséglélektani iskolák (S. Freud, C.G. Jung, A. Adler, V.E. Frankl, C. Rogers, E. Erikson munkássága). Az emberi kommunikáció törvényszerűségei. Az alkalmazott kommunikáció. A lelkigondozói beszélgetés.</p> <p>Poimenika 2.</p> <p>Cél: Bemutatni a lelkigondozás gyakorlati tevékenységének speciális területeit.</p> <p>Tematika: A lelkigondozói beszélgetés; a suicidium; a betegségben szenvedő ember; az öregedő ember; a haldoklás, gyász folyamata; a család lelkigondozása.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Poimenika 1.</p> <p>DR. HÉZSER GÁBOR: <i>A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve</i>. Ref. Zs. I. Sajtóosztálya (Kálvin Kiadó), Budapest, 1990. ill. további kiadások; ISIDOR BAUMGARTNER: <i>Pasztorálpszichológia</i>. Semmelweis Egyetem, Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, HÍD Alapítvány, Budapest, 2003. DR. FONYÓ ILONA-PAJOR ANDRÁS: Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből. H.n. 2000. MICHAEL KLESSMANN: <i>Pastoralpsychologie. Ein Lehrbuch</i>. Neukirchener Verlag, 2004. HÉZSER GÁBOR: <i>Miért? Rendszerszemlélet és lelkigondozói gyakorlat</i>. Kálvin Kiadó, Bp. 1996. (Az évközi témákhoz a hallgatók külön szakirodalmi ajánlást kapnak.)</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bodó Sára , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Katechetika 1, 2.	Kód: G053, G054	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: Catechetics 1,2		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll.,koll		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7., 8.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): G053: G050-A Valláspedagógia és lélektan G054: G053Katechetika 1		
Tantárgy-leírás:		
<p>Katechetika 1. Cél: Bemutatni a gyermekkor katechézisének lehetőségeit, feltételeit, eljárásait. Tematika A katechézis neve fogalma; A csecsemő- és első gyermekkor fejlődéslélektana, a katechézis szempontjai; Az óvodai keresztyén nevelés; A második gyermekkor fejlődéslélektana, a katechézis szempontjai; Az iskolai és gyülekezeti hittanóra; A hittanóra szervezésének feltételrendszere, az óravázlat.; Az alsó tagozatos hittankönyvek feldolgozása.</p> <p>Katechetika 2. Cél: Bemutatni az ifjú- és felnőttkor katechézisének lehetőségeit, feltételeit és eljárásait. Tematika A katechézis módszertana; A hittankönyvek használata; A gyermekistentisztelet; A serdülő- és ifjúkor fejlődéslélektana; A konfirmáció; A középiskolai vallásoktatás; Az ifjúsági óra.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>BODÓ SÁRA- FEKETE KÁROLY(SZERK): <i>Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény.</i> Debrecen, 1998. MÉREI FERENC BINET ÁGNES: <i>Gyermeklélektan.</i> Gondolat, Budapest, 1993. MURÁNYI KOVÁCS ENDRÉNÉ, KABAINÉ HUSZKA ANTÓNIA: <i>A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája.</i> Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. KALEVI TAMMINEN- LAULIKKI VESA – MARKKU PYYSIÄINEN: <i>Hogyan tanítsunk hittant? Vallásdidaktika.</i> Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998. NÉMETH DÁVID-KASZÓ GYULA (SZERK): <i>Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény.</i> Budapest, 2001. NAGY SÁNDOR: <i>Az oktatás folyamata és módszerei.</i> Volos Kiadó, h.n. 1997. GOTTFRIED ADAM-RAINER LACHMANN (HG.): <i>Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht.</i> Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1993.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bodó Sára , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Segédlelkészi gyülekezeti munka [1,2]	Kód: G060-A, G065-B	Kreditszáma: 5,5
Tantárgy angol neve: Vicariat[1,2]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 11.,12.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): G060-A: A003-A Szakdolgozat 2 G065-B: G060-A		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A tárgy keretében kerül sor a graduális képzésben a gyülekezetépítésre vonatkozó elméleti ismeretek rendszerezése mellett azoknak a gyakorlati gyülekezeti életben való alkalmazása és az alkalmazás eredményességének vizsgálata. Ezzel a hallgatók a korábban szerzett ismeretek elmélyítésében részesülve alkalmazzák azt a gyakorlatban. Ugyanakkor az adott gyülekezeti élet értékelésére is módot kapnak, hogy a továbblépés lehetséges legjobb lépéseit választhassák.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
BÜTÖSI JÁNOS: <i>Gyülekezetépítés ma</i> . Debrecen, 2004 CHRISTIAN A. SCHWARTZ: <i>A gyülekezet természetes fejlődése</i> . Jánoshalma, 1998.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr.habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>):---		

Tantárgy neve: Segédlelkészi hittanóra [1,2]	Kód: G061-A, G066-A	Kreditszáma: 5,4
Tantárgy angol neve: Practice of Ministry, Cathecisation[1,2]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 11., 12.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>G061-A: A003-A Szakdolgozat 2</i> <i>G066-A: G061-A Segédlelkészi hittanóra 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A hallgatók a hatályban lévő hittankönyvek alapján készítik vázlataikat. A gyakorlati év során a hittanoktatás szakmai felügyelete és értékelése a szakvezető lelkipásztor hatáskörébe tartozik.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
TAMMINEN-VESA-PYYSIAINEN: <i>Hogyan tanítsunk hittant?</i> Teológiai Irodalmi Egyesület Budapest, 1998. ISBN: 963 04 9368 3 NÉMETH DÁVID-KASZÓ GYULA (szerk.): <i>Vallásdidaktikai Szöveggyűjtemény</i> KGRE HTK Budapest, 2001. ISBN: 963 8392 36 3 GYÖKÖSSY ENDRE: <i>Hogyan tartsunk gyermek-bibliaórát</i> MRE Kálvin, Budapest, 2004. ISBN: 963 300 9944 A hatályos hittanoktatási tankönyvek, tanári kézikönyvek és munkafüzetek		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr.habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Segédlelkészi igehirdetés [1,2]	Kód: G062-A, G067-B	Kreditszáma: 5, 5
Tantárgy angol neve: Practice of Ministry, Preaching [1,2]		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2.		
A számonkérés módja : gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 11., 12.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>G062-A: A003-A Szakdolgozat 2.</i> <i>G067-B: G062-A</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A gyakorló gyülekezetben szakoktatói felügyelettel rendszeres igehirdetési szolgálatokat végeznek a hallgatók, amelynek során begyakorolják a vasárnapi és a hétköznapi igehirdetési alkalmak készülési technikáját.		
A kialakítandó kompetenciák: - a szakoktató visszajelzései segítik megtalálni a hallgatónak a saját igehirdetői hangját, - a rendszeres feladatok lehetőséget adnak a hallgatónak, hogy megtalálja a saját készülési módszerét		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása)		
- "Hirdesd az igét" – Igehirdetők kézikönyve. Zsinati Sajtóosztály Bp. 1980. - H-Chr. Piper: Prédikáció elemzések, Debrecen, 1997. - Hanula Gergely (szerk.): Logos és akeós. Az ige megszólalása és megszólaltatása. PRTA Pápa 2012. ISBN 978-963-9779-16-7 - Nagy István: Hogyan készüljünk a prédikációra?, Nagykőrös, 2004. - Szabó Lajos (szerk.): Homiletika ökumenikus palettán. Luther Kiadó Bp. 2013. ISBN 978-963-380-024-9		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Segédlelkészi kazuális igehirdetés [1,2]	Kód: G063-A, G068-B	Kreditszáma: 5,5
Tantárgy angol neve: Vicar`s Casual Sermon [1,2]		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 11.,12.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>G063-A: A003-A Szakdolgozat 2</i> <i>G068-B: G063-A Segédlelkészi kazuális igehirdetés 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A gyakorló gyülekezetben szakoktatói felügyelettel kazuális szolgálatokat is végeznek a hallgatók, illetve rendszeresen hospitálnak ilyen alkalmakon. Ezek alkalmával begyakorolják a kazuális igehirdetési alkalmak készülési technikáját az adatfelvételtől a felkészülésen át az adott alkalommal végzett igehirdetésig.</p> <p>A kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szakoktató visszajelzései segítik megtalálni a hallgatónak a saját igehirdetői hangot, - a gyakorló gyülekezetben látott és végzett kazuális szolgálatok lehetőséget adnak a hallgatónak, hogy megtalálja a kazuális szolgálatok megkívánta saját készülési módszerét 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<ul style="list-style-type: none"> - Nagy István: <i>Hogyan készüljünk a prédikációra?</i>, Nagykőrös, 2004. - Fekete Károly: <i>A temetési igehirdetés kérdései. A Gyakorlati Theologiai Tanszék Tanulmányi Füzetei 5.</i> Debrecen. 1993. - "Hirdesd az igét" – <i>Igehirdetők kézikönyve.</i> Zsinati Sajtóosztály Bp. 1980. - Theophil Müller: <i>Konfirmation – Hochzeit – Taufe – Bestattung. Sinn und Aufgabe der Kasualgottesdienste.</i> Kohlhammer. 1988. 		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Segédlelkészi konzultáció [1,2]	Kód:G064-A, G069-A	Kreditszáma: 4,4
Tantárgy angol neve: Practice of Ministry, Consultations[1,2]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: gyj.,gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 11.,12.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>G064-A: A003-A Szakdolgozat 2</i> <i>G069-A: G064-A Segédlelkészi konzultáció 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN)		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fekete Károly , egyetemi tanár, PhD, dr.habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Romológia [1-2]	Kód: GR001, GR002	Kreditszáma: 2, 2
Tantárgy angol neve: Romology [1-2]		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: gyj., koll.		
A tantárgy tantervi helye: 3., 4. félév		
Előtanulmányi feltételek: <i>GR002: GR001 Romológia [1]</i>		
Tantárgyleírás:		
Ismeretanyag:		
<u>Romológia [1] (Történet)</u>		
<p>A kurzus tárgya a cigányság, elsősorban a hazai cigányság története. A hallgatók megismerik a cigányság eredetére, vándorlására, meghatározására vonatkozó kutatásokat, azok eredményeit, szembeállítva a „naiv történetírók” által kreált cigány történelem állításaival. Kiemelt téma a hazai cigányok 15-21. századi története; letelepedésük, különböző korok rájuk irányuló politikája, együttélési nehézségek okai, megoldási módszerek, a cigányok a magyar nép történetében, a Pharrajimos, az államszocializmus, majd a rendszerváltozás utáni és jelenlegi (oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi) helyzetük.</p>		
<u>Romológia [2] (Kultúra, hagyomány)</u>		
<p>A tantárgy részletesen megismerteti a hallgatókkal a cigányság csoportjait, nyelvüket, kultúrájukat, horizontális és vertikális rétegeztségüket. Hagyományaik közül kiemelten foglalkozik az életkorokhoz, életfordulókhoz, a nemi szerepekhez kapcsolódó szokásokkal, a tisztasági szabályokkal, főzési, párválasztási, öltözködési sajátosságokkal. A virrasztó, a halottkultusz, a patyiv és annak számos vonatkozásának ismerete nélkülözhetetlen a cigányokkal – családokkal és gyermekeikkel – való sikeres együttműködéshez. Alapismereteket sajátítanak el a cigányság kultúrája, művészete köréből; megismerik az eredetmondáikat, neves naiv és képzett képzőművészeit, írókat, költőket, közéleti személyiségeiket.</p>		
Kialakítandó kompetenciák:		
<p>A kurzusok során a hallgatók megtanulnak különbséget tenni a cigányok történetében fellelhető valótlan, „kreált” elemek, s a tudományosan feltárt, forrásmunkákkal megfelelően alátámasztott valós történet között. Megismerik a rendelkezésre álló tudományos anyagokat, képessé válnak használni, értelmezni azokat. A cigányság történetének tárgyalása által megismerik és megértik az ok-okozati összefüggéseket, mai helyzetükhöz vezető utat, szerepvállalásaikat Magyarország történetében. Választ kapnak olyan kérdéseikre, hogy „miért élnek így”, „hogyan tudnak így élni”, s megismernek pozitív életsorsokat is.</p>		
<p>Világosan fogják látni a hazai cigányság mai helyzetét, ezáltal megfelelő ismeretekkel, tudással rendelkezve képesek lesznek – lelkeszként, egyházi munkásként, pedagógusként, ifjúságsegítőként – sikeresen részt venni a közöttük végzendő munkában és szolgálatban. A kurzus hatására jelentősen csökken a hallgatók ellenszenvé, féltelme, szorongása hazánk legnagyobb kisebbségével szemben, nő az empátia, az elfogadás a cigányság, s különösen a gyermekekkel szemben, ami sikeres pedagógiai munkájukhoz, missziós tevékenységükhöz, gyülekezeti szolgálatukhoz nélkülözhetetlen. Szakmai tudásuk és kompetenciájuk fejlődik, s kulturaközi, szociális és személyközi kompetenciáik is lényegesen erősödnek a kurzus végére.</p>		

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom

Kötelező irodalom:

Romológia [1]

1. Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. Gypsy Studies 36. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs 2015.
2. Nagy Pál (1998): A magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában. Csokonai Vitéz Tanítóképző Főiskola, Kaposvár.
3. Tóth Péter (2006): A magyarországi cigányság története a feudalizmus korában. Bölcsész Konzorcium, Budapest
4. Szabóné Kármán Judit (2012): A magyarországi roma/cigány értelmiség historiográfiája, helyzete, mentális állapota. Gondolat Kiadó, Budapest
5. Szabóné Kármán Judit (2016): A magyarországi cigányság. (Cigányok és romák) I. Semmelweis Kiadó, Budapest

Romológia [2]

1. Bódi Zsuzsanna (szerk.): Cigány Néprajzi Tanulmányok sorozat. Budapest, 1993–2006, Magyar Néprajzi Társaság.
2. Forray R. Katalin szerk. (2000): *Romológia-ciganológia*. Dialóg Campus Kiadó, Pécs.
3. *Őszintén a cigányokról*. Szabóné Kármán Judit romológussal beszélget Naszádi Kriszta. Harmat Kiadó, Budapest, 2013.
4. Szabóné Kármán Judit (2012): *De kik is vagyunk? Ba kon vi sam? Dá sijnyé nyisz noj?* Magyar Napló – Év esszéi kötet 2012.
5. Szuhay Péter (1999): A magyarországi cigányok kultúrája: etnikus kultúra vagy szegénység kultúrája PANORÁMA Kiadó, Budapest.

Tantárgy felelőse: Szabóné dr. Kármán Judit, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): ---

Tantárgy neve: Pasztorációs munka cigányok/romák között	Kód: GR030	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Gypsy/Roma Ministry (A way how to serve among gypsies)		
A tanóra típusa: ea. + gyak. és száma:1+1		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): GR002: Romológia 2		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A kurzus célja, hogy a lelkészi szolgálatra, gyülekezeti munkára készülő hallgatók mind elméleti, mind gyakorlati téren felkészüljenek a legnagyobb hazai kisebbség felé irányuló, köztük végzendő misszióra. A kurzus kiemelten foglalkozik a cigányság hitvilágával, annak különböző életszakaszokhoz, életállapotokhoz kötődő megnyilvánulásaival, a jóslás, kártyavetés, gyógyítási praktikák, okkultizmus, babonáság formáival, s az erre adandó helyes keresztyéni, lelkipásztori reakciókkal, válaszokkal. A hallgatók megismerik a református cigánymisszió elveit, módszertanát, s gyakorlati tapasztalatokra is szert tesznek részben kiszállások, cigánymissziót is végző gyülekezetek meglátogatása által, részben pedig e területen eredményesen szolgáló, az órákra meghívott lelkipásztorokkal történő találkozás, tapasztalatok meghallgatása által. A kurzus végére az elméleti és praktikus ismereteik jelentős bővülése mellett kultúraközi, valamint személyközi kompetenciáik is lényegesen fejlődnek, alapvető jártasságra tesznek szert a hallgatók a cigánymisszióban, s lehetőség adódik számottevő kapcsolati tőkére is szert tenni a félév során.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN)		
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. D. Szabó Dániel (2001): Cigánymisszió. in: Romák a XXI. század Magyarországn. Roma People in Hungary in the 21st Century – Multidiszciplináris Konferencia a Kölcsey Ferenc Protestáns Szakkollégium Szervezésében Budapest 2001. márc. 24-25. Konferencia kötete:105-119. Ars Longa Alapítvány 2. Gyetvai Gellért-Rajki Zoltán (2014): Cigánymissziós mozgalmak hatása Magyarországon. Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés 3. Hadházy Antal (2002): A homogén egység elve a cigánymisszióban. Theológiai Szemle 2002. (45) 3. 157-161. 4. Református cigánymisszió (2014) Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala, Missziói Iroda, Budapest 5. Szabóné Kármán Judit (2016): Szokások és hitvilág. in: Cigánymissziós Módszertani füzetek II. 53-59. Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Claude Dumas (2015): Menjünk át a másik partra. CCIT Nemzetközi Cigánypasztorációs Konferencia bevezető előadása kéziratban. (Romológia Tanszéken) 2. Hadházy Antal (1995): Falvak és cigányok egy lelkész szemével. A falu. 1995 (10). 4. 75-77. 		

3. Naszádi Kriszta szerk.(2015): Országodba befogadtál. Cigány fiatalok, munkatársak, lelkészek és művészek a református egyházban. Kálvin Kiadó, Budapest.
4. Rashajok, papok, szerzetesek. Istenes emberek a cigányok között. Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya Budapest, 2014.
5. Találkozások. Cigánymissziós Módszertani Füzetek I. (2014) Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés.

Tükör – A magyarországi protestáns egyházak cigánymisszióinak negyedévente megjelenő lapja. (Romológia Tanszéken)

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Szabóné dr. Kármán Judit**, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Gyülekezeti és gyűjteményi gyakorlat [1,2]	Kód: GY01, GY02	Kreditszáma: 0,0
Tantárgy neve angolul: Field Practice at Local Churches and at Ecclesial Collections [1,2]		
A tanóra típusa: gyak., gyak és száma: 40, 40		
A számonkérés módja: aláírás, aláírás		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.,5.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): GY01: G031-A Felekezetismeret</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A gyakorlatokat a teológus lelkész szakos hallgatók számára az egyetem és az egyházkerület koordinálja. A hallgatók egyházközségekben töltik a szorgalmi időben megjelölt időpontban szombat déltől az azt követő 2. vasárnap délutánig ezt az időt.</p> <p>A gyakorlat célja, hogy a hallgatók valóságos gyülekezeti közegben lássák a lelkipásztori szolgálat kihívásait. A gyakorlatot az egyetem által megjelölt lelkipásztor vezeti. Teljesítéséről igazolást állít ki, valamint véleményezi a hallgató érdeklődését, aktivitását, elköteleződését a lelkészi szolgálatra. A teljesített gyakorlatról a hallgatók nyilvántartást vezetnek, s maguk is megfogalmazzák, hogy a lelkészi szolgálat mely területén kaptak új impulzusokat, mennyire erősödtek meg elhívásukban, ill. tanulmányaik során, mely pontokon szorulnak további elmélyülésre.</p> <p>A teológus szakon levő hallgatók az évközi gyakorlatot az egyetem által megjelölt gyűjteményben végzik. Az ottani gyűjteményvezető koordinálásával nyerhetnek betekintés az egyházi gyűjtemények rendszerébe. Ezzel kutatói kompetenciájuk jelentős módon erősödik. A gyakorlatról a gyakorlatvezető igazolást és véleményezést ad ki, a hallgató pedig ott végzett munkájáról naplót vezet ill. értékeli a gyakorlaton szerzett tapasztalatait.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Tantárgy felelőse <i>(név, tanszékvezető docens): Dr. Gaál Sándor</i> , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak <i>(név, beosztás, tud. fokozat): ---</i>		

Tantárgy neve: Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági missziói gyakorlat [1,2]	Kód: GY 03, GY04	Kreditszáma: 0,0
Tantárgy neve angolul: Field Practice in Children and Youth Mission [1,2]		
A tanóra típusa: gyak., gyak és száma: 40,40		
A számonkérés módja: alíírás, alíírás		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.,5.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> :		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A hallgatók tanpályájuk során a nyári időszakban 2x egyhetes gyakorlaton vesznek részt a saját maguk által választott gyülekezetekben, azokon gyermekek és fiatalok számára szervezett programjain.</p> <p>A gyakorlat célja az, hogy a hallgatók, ne csak résztvevők legyenek jelen a saját gyülekezeti kötődésük alapján, mint gyülekezeti tagok a gyermek és ifjúsági munkában, hanem ezek szervezésében és lebonyolításában is tapasztalatokat szerezzenek. Ezért a saját maguk által koordinált gyakorlatról igazolást kérnek, valamint az ottani eseményekről részletes beszámolót adnak, és összefoglalják az ott szerzett tapasztalataikat.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Tantárgy felelőse <i>(név,tanszékvezető docens)</i>: Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD</p>		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak <i>(név, beosztás, tud. fokozat)</i> : ---		

Tantárgy neve: Ifjúsági rendezvény-segítői gyakorlat	Kód: GY05	Kreditszáma: 0
Tantárgy neve angolul: Field Practice in Helping Youth Events		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 40		
A számonkérés módja: aláírás		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A hallgatók a fiatalok és gyermekek közötti missziós szolgálatban való elmélyülés érdekében 2x egyhetes nyári gyakorlaton vesznek részt a GY (03-04) kóddal jelölt gyakorlatokon. Ezek gyülekezeti szervezésűek. Azonban az országos és a kárpát-medencei méretű ifjúsági találkozókra való részvétellel és a szervezési munkákba való bekapcsolódással kitekintést nyerhetnek arra nézve, hogy a területi vagy országos rendezvények nyújtotta programok során milyen missziói lehetősége van az egyháznak. A hallgatók így maguk jelentkeznek be a területi vagy országos méretű rendezvényekre és ott segítőként vannak jelen. A részvételről igazolást kapnak, és részletes beszámolót írnak jelenlétükről és tapasztalataikról.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Tantárgy felelőse (<i>név, tanszékvezető docens</i>): Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD</p>		
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---</p>		

Tantárgy neve: Diakóniai gyakorlat [1,2]	Kód: GY 06, GY07	Kreditszáma: 0,0
Tantárgy neve angolul: Field Practice in Social Work [1,2]		
A tanóra típusa: gyak., gyak. és száma: 40, 40		
A számonkérés módja: aláírás, aláírás		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9.,9.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A hallgatók tanpályájuk során 2x egyhetes diakóniai gyakorlaton vesznek részt. Az egyik hét során a fogyatékkal élők nappali vagy bentlakásos intézmények valamelyikében vállalnak segítő szolgálatot. A másik egyhetes gyakorlatot pedig időskorúak nappali vagy bentlakásos intézményben töltik el.</p> <p>Ezzel a fogyatékkal élők valamint időskorúak iránti érzékenységüket, szolgálatkészségüket fejleszthetik. A gyakorlatot a hallgatók által választott egyházközség, intézmény vezetője irányítja, s arról igazolást állít ki, a hallgató pedig részletes írásbeli beszámolót nyújt be, s értékeli saját szempontjából a gyakorlaton való részvételét.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Tantárgy felelőse (<i>név, tanszékvezető docens</i>): Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD</p>		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Kötelezően választható tárgyak – Bibliikus sáv 1 (1–4)	Kód: lásd a kurzusleírásban	Kreditszáma: 12 összesen
Tantárgy angol neve: Elective Course – Biblical Studies 1 [1-4]		
A tanóra típusa: ea./gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll./gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3, 4, 5, 7.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Minden félévben a tárgyat meghirdető oktatók határozzák meg a kurzusleírásban.		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatóknak arra, hogy <i>a bibliai tanszékcsoport</i> oktatói által meghirdetett szakmai, kötelezően választható kurzusaiból szabadon válogassanak, tantervüket az adott teológiai szakterületen (sávon) belül – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésüknek megfelelően állítva össze, ezáltal pedig 1) lehetőséget kapjanak egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére, 2) a zömében irányított kutatómunkára, hallgatói szakelőadásokra és dolgozatokra épülő kurzusok (kutatószemináriumok) révén a tudományos kutatómunka, előadás és publikáció készítésének módszertanát elsajátítsák, illetve begyakorolják.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Az irodalomjegyzéket minden félévben a tárgyat meghirdető oktatók teszik közzé a kurzusleírásban, illetve egyeztetik a hallgatókkal.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Németh Áron , adjunktus, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Kustár Zoltán, egyetemi tanár, PhD, dr. habil. Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi docens, PhD, dr. habil. Dr. Peres Imre, egyetemi tanár, PhD, dr. habil. Dr. Kókai Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD, dr. habil. Minősített (PhD fokozattal rendelkező) felkért óraadók		

Tantárgy neve: Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv (1-2)	Kód: G	Kreditszáma: összesen 6
Tantárgy angol neve: Elective Course – Practical Theology [1-2]		
A tanóra típusa: ea./gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll./gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9, 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): lásd az egyes tantárgyleírásoknál		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatóknak arra, hogy <i>a gyakorlati teológiai tanszékcsoport</i> oktatói által meghirdetett szakmai, kötelezően választható kurzusaiból szabadon válogassanak, tantervüket az adott teológiai szakterületen (sávon) belül – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésüknek megfelelően állítva össze, ezáltal pedig</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lehetőséget kapjanak egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére, 2) a zömében irányított kutatómunkára, hallgatói szakelőadásokra és dolgozatokra épülő kurzusok (szemináriumok) révén a tudományos kutatómunka, előadás és publikáció készítésének módszertanát elsajátítsák, illetve begyakorolják. 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Mivel minden félévben más és más tematikával indulnak a kurzusok, így az irodalom is változik – lásd az adott kurzus leírásában.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Gonda László , egyetemi docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Bodó Sára , egyetemi docens, PhD Dr. Hodossi Sándor , főiskolai docens, PhD Kis Klára , tanársegéd Dr. Gaál Sándor , egyetemi docens, PhD Szabóné dr. Kármán Judit , főiskolai docens, PhD Kedvesné dr. Herczegh Mária , főiskolai docens, PhD Dr. Kiss Csaba , főiskolai docens, PhD		

Tantárgy neve: Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv 1 (1-4)	Kód: R	Kreditszáma: összesen 12
Tantárgy angol neve: Elective Course – Systematic Theology 1 (1-4)		
A tanóra típusa: ea./gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll./gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3, 4, 6, 8.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): lásd az egyes tantárgyleírásoknál		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatóknak arra, hogy <i>a rendszeres teológiai tanszékcsoport</i> oktatói által meghirdetett szakmai, kötelezően választható kurzusaiból szabadon válogassanak, tantervüket az adott teológiai szakterületen (sávon) belül – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésüknek megfelelően állítva össze, ezáltal pedig</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lehetőséget kapjanak egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére, 2) a zömében irányított kutatómunkára, hallgatói szakelőadásokra és dolgozatokra épülő kurzusok (szemináriumok) révén a tudományos kutatómunka, előadás és publikáció készítésének módszertanát elsajátítsák, illetve begyakorolják. 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Mivel minden félévben más és más tematikával indulnak a kurzusok, így az irodalom is változik – lásd az adott kurzus leírásában.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Baráth Béla Levente , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Bölcseki Gusztáv , egyetemi tanár, PhD Dr. Kovács Ábrahám , egyetemi docens, PhD dr. habil Dr. Fazakas Sándor , egyetemi tanár, PhD. dr. habil Dr. Kovács Krisztián , adjunktus, PhD Dr. Hörcsik Richárd , egyetemi tanár, PhD dr. habil		

Tantárgy neve: Latin nyelv [1,2,3]	Kód: L010, L011, L012	Kreditszáma: 2,2,2
Tantárgy angol neve: Latin Language[1,2,3]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak., gyak. és száma: 2,2,2		
A jegyszerzés feltételei és a számonkérés módja: gyj.,gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.,4.,5.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>Latin nyelv 2.:L010 Latin nyelv 1</i> <i>Latin nyelv 3: L011 Latin nyelv 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p><i>Az elsajátítandó ismeretanyag:</i> Az öt declinatio és ezek legfontosabb rendhagyó elemei, a coniugatio rendszere, és ezek rendhagyói (létige, possum, eo, fero, volo igecs család etc.) participiumok és ezek szerkezetes alkalmazása: participium coniunctum, gerundium, gerundivum, ablativus absolutus, coniugatioperiphrastica, passivperfectumok, etc. igeneves szerkezetek accusativus cum infinitivo, nominativuscum infinitivo. Az alkalmazott szövegek szavainak, szótári alakjának ismerete, a szövegek fordítása csekély segítséggel. Az első és második szemeszterben a Vulgáta igeverseinek fordítása, rövidebb klasszikus szövegek és memoriterek, a harmadik szemeszterben az előrehaladás ütemétől függően újlatin, teológiai tárgyú szövegek, latin prédikációk közös fordítása.</p> <p><i>A kialakítandó kompetenciátekintetében</i> a három féléves oktatási folyamat célja korábbi görög kurzusok során kialakított nyelvi készségek, nyelvszemléleti ismeretek elmélyítése. Megfelelő latin nyelvismeret megszerzése annak érdekében, hogy a teológiai fogalmak nyelvi szinten is érthetők és könnyen megjegyezhetőkké váljanak. További cél az is, hogy a latin nyelvismeret alkalmazható legyen az exegézisben a görög magyar latin komparatív szövegkezelés érdekében.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Tankönyv: SZABADI ISTVÁN: <i>Latin nyelvtan református teológiai hallgatók számára</i>, Sárospatak, 2002., NAGY FERENC, KOVÁCS GYULA, PÉTER GYULA: <i>Latin nyelvtan gimnáziumok számára</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, BÖLCSKEI GUSZTÁV, LENKEY ISTVÁN: <i>Idegen eredetű vallási szavak és fogalmak szótára</i>, Debrecen 1991.</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Mikó Gyula , óraadó tanár, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató: ---		

Tantárgy neve: Angol teológiai szakfordítás (1-2)	Kód: L101, L102	Kreditszáma: 3, 3
Tantárgy angol neve: Translation of theological texts from English into Hungarian		
A tanóra típusa: gyak., gyak. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8., 10.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): L101: L201 Bevezetés az angol teológiai szakfordításba; L102: L101 Angol teológiai szakfordítás 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítás technikai ismeretek alkalmazása 2. A kiválasztott szakszöveg szerzője által megfogalmazott mondanivaló egyértelmű és maradéktalan megfogalmazása a magyar nyelv szabályainak felhasználásával. Mivel szakszövegről van szó, elvárás a szakterületre jellemző szaknyelvi kifejezések alkalmazása. <p>Kompetenciák:</p> <p>A hallgatók képesek komplexen alkalmazni fordítási készségeiket, teológiai szakszövegeket értelmezni és magyar nyelven szabatosan visszaadni.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
A fordítandó szöveg kiválasztása egyéni megbeszélés alapján történik, minden diák esetében más. A szövegek kiválasztásában a teológiai tanári kar tagjai adnak útmutatást.		
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>Bart I., Kaludy K., Szöllősy J.: Angol fordítóiskola. Budapest: Corvina Kiadó, 2014. Bell, R.T.: Translation and Translating: Theory and Practice: London: Longman, 1991</p>		
Tantárgy felelőse <i>(név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Csillag Andrea</i> , főiskolai docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak <i>(név, beosztás, tud. fokozat): ---</i>		

Tantárgy neve: Német teológiai szakfordítás (1-2)	Kód: L111; L112	Kreditszáma: 3, 3
Tantárgy angol neve: Translation of theological texts from German into Hungarian [1,2]		
A tanóra típusa: gyak. ,gyak. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: gyj., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8., 10.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>L111: L211 Bevezetés a német teológiai szakfordításba; L112: L111 Német teológiai szakfordítás 1</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. A fordítás technikai ismeretek alkalmazása 4. A kiválasztott szakszöveg szerzője által megfogalmazott mondanivaló egyértelmű és maradéktalan megfogalmazása a magyar nyelv szabályainak felhasználásával. Mivel szakszövegről van szó, elvárás a szakterületre jellemző szaknyelvi kifejezések alkalmazása. <p>Kompetenciák:</p> <p>A hallgatók képesek komplexen alkalmazni fordítási készségeiket, teológiai szakszövegeket értelmezni és magyar nyelven szabatosan visszaadni.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Zalán, Péter. Német fordítóiskola. Budapest: Corvina, 1997.</p> <p>Molnár, Judit. Német fordítástechnika. Budapest: Holnap Kiadó, 2002.</p> <p>Klaudy, Kinga és Salánki, Ágnes. Német-magyar fordítástechnika - A fordítás lexikája és grammatikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.</p> <p>A fordítandó szöveg kiválasztása egyéni megbeszélés alapján történik, minden diák esetében más. A szövegek kiválasztásában a teológiai tanári kar tagjai adnak útmutatást.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Gaál-Szabó Péter főiskolai docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Bevezetés az angol teológiai szakfordításba	Kód: L201	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Introduction to translating theological texts from English into Hungarian		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>L233 Angol nyelvi alapozó3</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <ol style="list-style-type: none"> A tananyag témái: <ul style="list-style-type: none"> - a bibliai nyelv - az etika nyelve - az anglikán egyház felépítése - a papság, a laikusok, az egyházi szerepvállalók - az épületek (templomok, katedrálisok, parókiák stb.), a felekezeti hagyományok szerinti építkezés - az egyházi év, ünnepek, világtalálkozók, egyéb alkalmak - a vasárnapi istentisztelet, liturgia - az egyházközségek működése és a lelkeszi munkaterületek - keresztelő, esküvő, temetés - a szociális munka, ifjúsági alkalmak. fordítási alapismeretek megtanítása egyházi, teológiai szövegek idegen nyelvről magyarra történő fordításának gyakorlása <p>Kompetenciák:</p> <ol style="list-style-type: none"> teológiai szakkifejezések használata beszédben, beszédkésztség és fordítási készség fejlesztése 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező tankönyv: Ábrahám Károlyné, Egey Emese: <i>Learn from me!</i> Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2001 (ISBN: 9638392398)</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Csillag Andrea , főiskolai docens, PhD;		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Bevezetés a német teológiai szakfordításba	Kód: L211	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Introduction to translating theological texts from German into Hungarian		
A tanóra típusa: gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>L243 Német nyelvi alapozó 3</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <p>4. A tananyag témái:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a bibliai nyelv - az etika nyelve - az evangélikus egyház felépítése - a papság, a laikusok, az egyházi szerepvállalók - az épületek (templomok, katedrálisok, parókiák stb.), a felekezeti hagyományok szerinti építkezés - az egyházi év, ünnepek, világtalálkozók, egyéb alkalmak - a vasárnapi istentisztelet, liturgia - az egyházközségek működése és a lelkeszi munkaterületek - keresztlő, esküvő, temetés - a szociális munka, ifjúsági alkalmak. <p>5. fordítási alapismeretek megtanítása</p> <p>6. egyházi, teológiai szövegek idegen nyelvről magyarra történő fordításának gyakorlása</p> <p>Kompetenciák:</p> <p>A hallgatók képesek a teológiai szakkifejezéseket adekvát és releváns módon használni szóban és írásban, rendelkeznek az alapvető fordítástechnikai ismeretekkel.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező tankönyv:</p> <p>Ajkay Eszter, Simon Krisztina: <i>Lernt von mir.</i> Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2001 (ISBN: 9638392428)</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Gaál-Szabó Péter , főiskolai docens, PhD;		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Angol nyelvi alapozó 1-3.	Kód: L231, L232, L233	Kreditszáma: 2, 2, 2
A tanóra típusa: szem. és száma: 2, 2, 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3. félév		
Előtanulmányi feltételek: - Angol nyelvi alapozó képzés 2: Angol nyelvi alapozó képzés 1, Angol nyelvi alapozó képzés 3: Angol nyelvi alapozó képzés 2		
Tantárgy-leírás:		
Ismeretanyag: A kurzus a hallgatók korábban megszerzett angol nyelvtudását rendszerezi, és arra építve meghatározott témakörökben fejleszti a hallgatók szókincsét és nyelvtani ismereteit és kommunikatív készségeit (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).		
Angol nyelvi alapozó képzés 1: Témakörök: bemutatkozás, személyiségjegyek, szabadidő, sportolás, városi és vidéki élet. Nyelvtan: egyszerű jelen, folyamatos jelen, egyszerű múlt folyamatos múlt, mennyiségi kifejezések, névelők, melléknév-fokozás, hasonlító szerkezetek.		
Angol nyelvi alapozó képzés 2: Témakörök: útbaigazítás, mozi, film, kultúrák találkozása, bevásárlás, eligazodás az üzletek világában. Nyelvtan: befejezett jelen és egyszerű múlt idők, feltételes mód különböző típusai, segédigék (<i>must, mustn't, needn't</i>)		
Angol nyelvi alapozó képzés 3: Témakörök: technikai eszközök, internet-használat, globális jelenségek. Nyelvtan: befejezett múlt idő, függő beszéd, szenvedő szerkezet, segédigék (<i>may, can, can't, could, couldn't</i>)		
Kialakítandó kompetenciák: A hallgatók képesek valós élethelyzetekben (ismerkedés, bemutatkozás, meghívás, jegyvásárlás, üzleti vásárlás) komplex nyelvtudásukat adekvát módon használni, megérteni másokat és megértetni magukat írásban és szóban.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i>		
Kötelező Irodalom: 1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Student's Book. Oxford University Press, Oxford, 2007.		
Ajánlott Irodalom: 1. Falla, Tim – Davies, Paul A.: Solutions. Pre- Intermediate. Workbook. Oxford University Press, Oxford, 2008. 2. John Eastwood: Oxford Practice Grammar (OUP, 1992.) 3. L.G. Alexander: Longman English Grammar Practice (Longman, 1990.) 4. Murphy, Raymond: Essential English Grammar In Use. (Cambridge University Press, Cambridge, 1990.)		
Tantárgy felelőse: Dr. Csillag Andrea , főiskolai docens, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gaál-Szabó Péter , főiskolai docens PhD, Kőszeghy Attila tanársegéd, Szirmai Erika nyelvtanár		

Tantárgy neve: Német nyelvi alapozó 1-3.	Kód: L241, L242, L243	Kreditszáma: 2, 2, 2
A tanóra típusa: szem. és száma: 2, 2, 2		
A számonkérés módja: gyj.		
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3. félév		
Előtanulmányi feltételek: - Német nyelvi alapozó képzés 2: Német nyelvi alapozó képzés 1, Német nyelvi alapozó képzés 3: Német nyelvi alapozó képzés 2		
Tantárgy-leírás:		
Ismeretanyag: A hallgató a három félév alatt biztos nyelvtani alapokon nyugvó produktív tudást szerez: megismeri a német nyelv alapvető szerkezeti és nyelvtani sajátosságait, elsajátítja a meghatározott köznapi társalgási témák szókincsét, amivel egyben fejleszti kommunikatív készségeit is (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).		
<p>1. Témakörök: Inhalte wiedergeben, Überraschung zeigen, Vermutungen anstellen, Aussagen einschränken, Interesse zeigen, die eigene Meinung zeigen, diskutieren; von einem Erlebnis berichten, etwas Besonderes beschreiben; Notizen schreiben, einen Text schreiben, Gefühle beschreiben; Buch oder Film beschreiben, eine Arbeitssituation beschreiben, kritisch Stellung nehmen, über Ziele sprechen, Nyelvtan: kausale Angaben, Ergänzungssätze, konzessive Angaben, modale Angaben, Adjektive: Verwendung, Steigerung, Nominalisierung, Graduierung, temporale Angaben, Zeitformen; Personalpronomen, Demonstrativpronomen, indirekte Frage, finale Angaben; reflexive Verben,</p> <p>2. Témakörök: Telefonat, spontan Interesse äußern, Information zu einem Thema einholen, über ein Lieblingsprojekt sprechen; Vorteile/Nachteile erörtern, ein Problem darstellen, über den Tageslauf sprechen; Leserbrief schreiben, eine Präsentation planen; eine Entscheidung begründen, etwas bewerten, Nyelvtan: Präpositionen, Futur I/II, Personalpronomen es, Relativsatz, adversative Angaben, Adverb, Infinitiv mit zu; Aufforderungen, das Verb lassen, indirekte Rede, Konjunktiv I/II; Partizip I/II, Zweck/Absicht formulieren</p> <p>3. Témakörök: Beschwerdebrief, über Vorurteile reden, einen Kompromiss finden; Argumente/Informationen zusammenfassen, den eigenen Standpunkt begründen, jmdn beschreiben, Notizen, Möglichkeiten erörtern, Ratschläge geben, interkulturelle Unterschiede; Informationen vergleichen, Vermutungen äußern, Vorschläge bewerten Nyelvtan: Konjunktionen, Aufforderungen, modale Angaben; Negation, Wortbildung, Nominalisierung; Adjektive mit Präpositionen, Konjunktiv II mit Modalverb; je...desto/umso, un/trennbare Verben, Wortstellung</p>		
Kialakítandó kompetenciák: A tantárgyi program célja, hogy a hallgatók német nyelvi kompetenciáját fejlessze, így az idegen nyelvi készségek (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség) fejlesztésével elősegítse a középfokú nyelvvizsga megszerzését.		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i>		
Irodalom:		

1. Dallapiazza, Rosa-Maria, et al. *Ziel Kursbuch Band 1*. Ismaning: Hueber, 2008.
2. Dallapiazza, Rosa-Maria, et al. *Ziel Kursbuch Band 2*. Ismaning: Hueber, 2008.
3. Dallapiazza, Rosa-Maria, et al. *Ziel Arbeitsbuch Band 1*. Ismaning: Hueber, 2008.
4. Dallapiazza, Rosa-Maria, et al. *Ziel Arbeitsbuch Band 2*. Ismaning: Hueber, 2008.

Ajánlott irodalom:

1. Dreyer, Hilke und Schmitt, Richard. *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik*. Ismaning/München: Verlag für Deutsch, 1991.
2. Gerhard Helbig-Joachim Buscha: *Übungsgrammatik Deutsch*, Langenscheidt, München, 1992.
3. Fehérváriné Balázsik, Mária und Zalánne Szablyár, Anna. *Und was meinen Sie? 1-2*. Pécs: JPTE Továbbképző Központ, 1991.

Tantárgy felelőse: Dr. Gaál-Szabó Péter, főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD

Tantárgy neve: Rendszeres teológiai szigorlat	Kód: R001	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Systematic Theology – Comprehensive Exam.		
A tanóra típusa: és száma: -		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>R011-A Hitvallásismeret 2, R015Dogmatika1, R024 Etika 1, mf. R016 Dogmatika 2, mf.R025 Etika 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p><u>Ismeretanyag:</u></p> <p>A Credo hitcikkelyeinek tematikus követése nyomán a keresztyén tanítás részletes és tételes kifejtése, úgymint Isten megismerése, a Szentírás ihletettsége, a trinitástan, Isten lényege, az Atya-Isten személye, Isten teremtő munkája, az emberről szóló keresztyén tanítás, a bűn, az isteni gondviselés, az egyetemes kegyelem, Krisztus istensége, az inkarnáció, Krisztus halála, feltámadása, mennybemenetele, pneumatológia, ekkleziológia, örökélet, kegyelmi kiválasztás, sákramentumok tételes előadása.</p> <p>Kijelentés és teológia, Teológia és tudomány, történelem és teológia összefüggéseinek megismerése;</p> <p>Etikai alapfogalmak ismerete és a diszciplína elhelyezése a teológiai tudományok kánonjában;</p> <p>A keresztyén etika kifejtése: Etika prolegomena során felvetett elvi kérdésfeltevések konkrét megválaszolására (válaszkeresés) kerül sor a Dekalógus tükrében.</p> <p><u>Kompetenciák:</u></p> <p>A) Megismertetni a hallgatókkal a keresztyén tanítás klasszikus elemeit, az egyház egyetemes zsinatainak dogma-alkotó munkáját, valamint a bibliai-reformátori felismeréseken nyugvó keresztyén tantételeket.</p> <p>B) A református teológiai tudományos gondolkodás elsajátítása, fegyelmezett teológiaművelés</p> <p>C) A keresztyén tantételek tudományos és interdiszciplináris szemlélete</p> <p>D) A keresztyén gondolkodás és a társadalmi változások egymásra gyakorolt hatásának felismerése, az etika a legújabb kor, s egyben napjaink teológiai kérdésfeltevéseinek, illetve válaszainak megfogalmazása</p> <p>E) Az egyes parancsolatok látószögébe kerülő etikai kihívások kezelése, valamint a konkrét teológiai megalapozás (fogalmak, történeti háttér) mellett a partnertudományokkal való párbeszédre való felkészítés, teológiai-etikai reflexiók megfogalmazása, önálló erkölcsi véleményformálás elősegítése</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>KÁLVIN: <i>A keresztyén tanítás rendszere</i> (Institutio), Pápa 1909-1910</p> <p>TÖRÖK ISTVÁN: <i>Dogmatika</i>, Amsterdam, 1985; ISBN 90 6256-356-2</p> <p>KOCSIS ELEMÉR: <i>Dogmatika</i>, Debrecen, 2003</p> <p>SEBESTYÉN JENŐ: <i>Református dogmatika</i>, Budapest, 1940 (új kiadás)</p> <p>TAVASZY SÁNDOR: <i>Református keresztyén dogmatika</i>, Kolozsvár, 2006</p> <p>MCGRATH, ALISTER E.: <i>Bevezetés a keresztyén teológiába</i>. Budapest 1995.</p>		

KANTZENBACH, FR. Wilhelm: *Teológiai irányzatok*. Budapest 1996.

J.M.LOCHMANN: *A szabadság útjelzői*. Bp 1994;

TÖRÖK ISTVÁN: *Etika*. Amsterdam 1988;

SZŰCS FERENC: *Teológiai etika*. Budapest 1993;

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Bölcskei Gusztáv**, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Fazakas Sándor**, egyetemi tanár, PhD, dr.habil, **Dr. Kovács Ábrahám**, egyetemi docens, PhD. dr.habil., **Dr. Kovács Krisztián**, adjunktus, PhD.

Tantárgy neve: Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. század)	Kód: R002	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Church History – Comprehensive Exam (I-XVIIIth Century)		
A tanóra típusa: - és száma: -		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): mf. R033-A A felvilágosodás korának egyháztörténete, R035-A Kora újkori egyháztörténet 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A szigorlati vizsga során a hallgató az egyetemes és a magyar tételsorokból is egy-egy tételt húz ki és ismertet. A tételek összefoglaló jellege miatt ajánlott a felelet első részében a kapcsolódó fontosabb témaköröket lényegre törően ismertetni, majd egy kiválasztott részterületet részletesen bemutatni.</p> <p>Ismeretanyag: A teológiai tanulmányok során egyháztörténetből elsajátított ismeretek rendszerező áttekintése a XVIII. század végéig.</p> <p>Tételsor: EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNETBŐL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A keresztyénség terjedése, szervezeti és tanbeli fejlődése, kapcsolata a római állammal 313-ig. Nagy Constantinus és fiai egyházpolitikája. 2. Az ökumenikus zsinatok és a keresztyén tanrendszer fejlődése. A keleti és nyugati egyházatyák különös tekintettel Augustinusra. 3. A szerzetesség kialakulása, fejlődése a Cluny reform mozgalomig. 4. Misszió a germán népek között. A frank állam és a Karoling dinasztia jelentősége a nyugati egyház történetében, a kor művelődése és teológiai gondolkodása. 5. A keleti és a nyugati egyháztest különbségei. A szláv népek keresztyén hitre térése. A nagyegyházszakadás. 6. A pápaság szerepének változása: Nagy Gergelytől az investitúra harc végéig. A pápaság világi befolyása tetőpontján. A keresztes hadjáratok, eretnekségek és az inkvizíció kibontakozása. 7. A virágzó középkor egyházi életének, művelődésének jellemzői. A korszak teológiai gondolkodása, jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra. 8. A középkori egyház válsága és reformkísérletek a XIV–XV. században. Az előreformációs mozgalmak. 9. Luther reformátori tevékenysége, teológiája, Melanchthon jelentősége. 10. A helvét irány kezdetei, Zwingli tevékenysége, teológiája és Bullinger jelentősége. 11. Kálvin reformátori működése és teológiája. 12. A reformáció balszárnya. A római katolikus egyház és ellenreformációs tevékenysége a XVI–XVII. században. 13. A kálvini reformáció hatása Nyugat-Európában a XVI–XVII. században. 14. A felvilágosodás hatása a protestantizmusra. 		

15. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése, a német pietizmus. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen a XVIII. században.

MAGYARORSZÁGI EGYHÁZTÖRTÉNETBŐL

1. A magyarság kapcsolatai a keresztyénséggel és István király egyházszerző tevékenysége.
2. Művelődés és oktatás a középkori Magyarországon.
3. A reformáció kibontakozása Magyarországon 1550-es évekig.
4. Az első reformátori nemzedék jeles képviselői és a helvét irány előretörése Magyarországon.
5. A lutheránusok helyzete Erdélyben és a királyi Magyarországon a linzi békéig. A reformáció balszárnya hazánkban: anabaptisták, unitáriusok és szombatosok.
6. Az ellenreformáció Magyarországon a gyászévtizedig.
7. A Bocskai szabadságharc és eredményei a protestánsok helyzetének alakulásában.
8. Bethlen Gábor és I. Rákóczi György jelentősége a magyar protestantizmus történetében.
9. A protestantizmus jelentősége XVII. századi magyar művelődéstörténetben, a korszak teológiai irányzatai.
10. Az I. Lipót féle abszolútizmus egyházpolitikája és a gyászévtized.
11. A Thököly felkelés és a Rákóczi szabadságharc korának egyháztörténete hazánkban.
12. III. Károly és Mária Terézia korának egyházpolitikája.
13. II. József és II. Lipót valláspolitikája az Edictum Tolerantiae és az 1791. évi XXVI. tc. hatása egyházunk életére. A budai zsinat, kyriarchia és hierarchia harca.
14. A XVIII. század egyházi művelődése és teológiai sajátossága Magyarországon.
15. A Debreceni Református Kollégium történetének rövid összefoglalása a XVIII. század végéig.

A 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása

Ld. a kapcsolódó tanegységekhez ajánlott szakirodalmat.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Hörcsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Baráth Béla Levente**, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

Tantárgy neve: Hitvallásismeret [1,2]	Kód: R010-A, R011-A	Kreditszáma: 3,3
Tantárgy angol neve: Reformed Confessions[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2,2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):		
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás megismerése, hogy a hallgatók a teológia tudományának művelése és a lelkeszi munkára való készülés alapvetően szükséges ismeretanyagának egy részét már itt elsajátítsák. Az előadások hangsúlyt helyeznek a Hitvallás Heidelbergi Kátéval való összehasonlítására, és segítséget kívánnak nyújtani a rendszeres teológia műveléséhez és a teológiai gondolkodás útján való elinduláshoz. A Hitvallások tanulása folyamán hangsúly esik a jellegzetes református tanítások megismerésére.</p> <p>Kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók legyenek képesek a hitoktatáshoz szükséges anyag szakirányú elmélyítésére, integrálására. - Legyenek képesek tájékozódni az adott korszakkal foglalkozó szakirodalomban. - Legyenek képesek kapcsolódó kérdésekről igényes, adott esetben kritikus véleményalkotásra. 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SZÜCS, FERENC: <i>Hitvallásismeret</i>(Budapest:1995) 2. MCGRATH, ALISTER E.:<i>Bevezetés a keresztyén teológiába</i> (Budapest:Osiris,1995) 3. <i>A Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás</i> (Budapest: Kálvin Kiadó,2004) 		
Tantárgy felelőse: Dr. Bölcskei Gusztáv , egyetemi tanár, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): ---		

Tantárgy neve: Teológiai enciklopédia	Kód: R012-A	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Introduction to Theology		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -		
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy célja megismertetni a hallgatót a keresztyén teológiai gondolkodás történetét és irányzatait. Bevezetést kíván nyújtani a teológia tudományának műveléséhez. A félév folyamán sor kerül a teológiának más tudományok között való elhelyezésére, magának a teológia tudományának belső rendszere, felépítése, az egyes kutatási területek egymáshoz való viszonyának a meghatározására.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az enciklopédia, teológia meghatározása, s a teológiatudomány felépítése 2. Jézus és az ősegyház, az újszövetségi kánon meghatározása, a hagyomány szerepe 3. A patrisztikus kor (fogalom, áttekintés, kiemelkedő teológusok) 4. Az egyetemes (ökumenikus) zsinatok és tanításai 5. A középkor és a reneszánsz (reneszánsz, skolasztika, relaizmus és nominalizmus, modern út, ágostoni iskola) 6. Humanizmus és annak területi sajátosságai 7. Kiemelkedő középkori teológusok a középkorban 8. A teológiai fejlődés fő irányai a középkorban és a patrisztikus örökség 9. A reformáció és irányzatai 10. Jelentős teológusok a reformáció korában 11. A reformáció fő teológiai tanításai 12. A reformáció utáni mozgalmak 13. A modern kor (felvilágosodás, protestantizmus és a kritikák) 14. Romantika, marxizmus, liberális protestantizmus, modernizmus 15. Neoorthodoxia, feminizmus, posztmodernizmus 16. Felszabadítás teológia, fekete teológia, evangélikalizmus, posztliberalizmus <p>Kompetenciák:</p> <p>Az alapvető teológiai fogalmak megértése és elsajátítása.</p> <p>A teológia főbb témáinak és megközelítéseinek elhelyezése a különböző korszakokban.</p> <p>A hallgató megismeri a teológia tudományának rövid történetét, a jelentősebb személyek életét, munkásságukat, teológiai gondolkodásuk lényeges elemeit.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MCGRATH, ALISTER E.: <i>Bevezetés a keresztyén teológiába</i> (Budapest: Osiris, 1995) 2. KOCSIS ELEMÉR: <i>Teológiai enciklopédia</i> (Debrecen: DRTA nyomda, 1982) 3. TÖRÖK, ISTVÁN: <i>Teológiai enciklopédia</i> (Debrecen: DRTA nyomda, 1959) 4. KARNER, KÁROLY: <i>Bevezetés a teológiába</i> (Budapest: Evangélikus Teológia, 1954) <p>Ajánlott irodalom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KELLY, JOHN N.D.: <i>Early Christian Creeds</i> (London: 1972) 		

2. *Bekenntnisse der Kirche. Bekenntnistexte aus zwanzig Jahrhunderten* (Wuppertal: 1997)
3. *Reformiertes Zeugnis heute. Eine Sammlung neuerer Bekenntnistexte aus der reformierten Tradition.* Hrg. LUKAS VISCHER. (Neukirchen-Vluyn: 1988)

Tantárgy felelőse: Dr. Bölcskei Gusztáv, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Filozófiatörténet	Kód: R013	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: History of Philosophy		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>R012-A Teológiai enciklopédia</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag:</p> <p>A filozófiai gondolkodás története a kezdetektől legalább a 20. század elejéig. Ennek keretében tételesen előadatnak az ókori hellén filozófiai iskolák, a nagy görög filozófusok, a filozófia és keresztyénség találkozása, a középkor és újkor filozófiája, a kartézianus és deista szemlélet, a modern német gondolkodók Kanttól Hegelig.</p> <p>Kompetenciák:</p> <p>A) A filozófiai gondolkodás és a teológiai gondolkodás interdiszciplináris viszonyának felismerése</p> <p>B) Minimális filozófiai tájékozottság az általános műveltséghez</p> <p>C) Minimálisan szükséges filozófiai tudás a teológia műveléséhez</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>HALASY-NAGY JÓZSEF: <i>A filozófia története</i>, Pantheon, Budapest, 1927.</p> <p>NYÍRI TAMÁS: <i>A filozófiai gondolkodás fejlődése</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1977 ISBN 963 360 046 4</p> <p>FRANK SAWYER: <i>Filozófiai perspektívák III. Reneszánsz, reformáció, felvilágosodás.</i> SRTA, Sárospatak, 2002. ISBN 963 204 088 0</p>		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Bölskei Gusztáv , egyetemi tanár, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): -		

Tantárgy neve: Korai dogmatörténet	Kód: R014	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Early History of Christian Doctrine		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>R011-A Hitvallásismeret 2, R012-A Teológiai enciklopédia, B031-A Bibliaismeret 2</i>		
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Az ókeresztyén kor dogmatörténetének megismerése és elsajátítása. A kurzus alapot nyújt a magasabb szintű későbbi dogmatikai tanulmányokhoz az alapvető teológiai kérdések tisztázása által. A korai dogmatörténetben való elmélyülés megalapozza a hallgató rendszeres teológiai tudását, kiszélesíti látását és a teológiai problémák sajátosságaira is rávilágít. Az elsajátított tudás révén a hallgató képes lesz megérteni Kálvin, Luther és a többi reformátor műveit és eljut annak felismerésére miért is volt fontos számukra az ókeresztyén teológia.</p> <p>Tematika: Dogma, dogmatika, dogmatizmus Dogmatörténet, dogmafejlődés, a korai dogmatörténet felosztása, A Szentírás, tradíció és egyház Antik vallások Adopcionizmus. A zsidókeresztyénség (ebionitizmus), <u>hellenizmus</u> (Artemon, Szamoszatai Pál és Antiochiai Lukiánosz) Gnoszticizmus (Valentinosz, Markion, Mani - manicheizmus), és az apostoli tan, ker. teológia Dinamikus és modalista monarchianizmus Órigenész – élete, Szentháromságtan, megváltás, krisztológia, comm. id. Órigenészírásmagy. elvei, egyháztan, eszkatológia, lelkek pre-egzisztenciája Hitszabály egyházi és teológiai kifejtése Donatizmus és pelagianizmus Krisztológia I. és II. (dogmatikai és bibliai alapozás) ANikeai zsinat és tanítása (Athanásziosz és Arius) és a Szentlélek Istensége Krisztológia III. Efézusi zsinat (nesztorianizmus és Kürillosz) Krisztológia IV. Khalkedónia zsinat (monofizitizmus, monothelizmus, monergizmus)</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom: PÁSZTORI-KUPÁN ISTVÁN: <i>Követvén a szent atyákat. Az ógyház dogmatörténete 381-ig</i> (Kolozsvár: Napoca Star és a Protestáns Teológiai Intézet közös kiadása, Kolozsvár, 2009). PÁSZTORI-KUPÁN ISTVÁN: <i>Mindnyájan egybehangozóan tanítjuk. Az ógyház dogmatörténete 381-től 451-ig</i> (A Napoca Star és a Protestáns Teológiai Intézet közös kiadása, Kolozsvár, 2010) VANYÓ LÁSZLÓ: <i>Korai dogmatörténet</i> (Budapest: Szt. István társulat 1998)</p>		

ADOLF VON HARNACK: *Dogmatörténet* (Sopron: P. Tillinger, 1998)
MCGRATH, ALISTER E: *Bevezetés a keresztyén teológiába* (Budapest: Osiris, 1995)

Ajánlott irodalom:

J.N.D. KELLY: *Early Christian Creeds* 5th rev. ed. (London: Continuum, 2001)
J. PELIKAN: *The Christian tradition: a history of the development of doctrine* Vol. I., II.
(Chicago: Univ. of Chicago Press, 1989).
B. LOHSE: *Epochen der Dogmengeschichte* (Münster, 1994).

Tantárgy felelőse: Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (*név, beosztás, tud. fokozat*): ---

Tantárgy neve: Dogmatika [1,2]	Kód: R015, R016	Kreditszáma: 4,4
Tantárgy angol neve: Dogmatics[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 3,3		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.,8.		
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> R015: R011-A Hitvallásismeret 2, R012-A Teológiai enciklopédia, R013-A Filozófiatörténet, B031-ABibliaismeret 2 R016: R015 Dogmatika 1		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p><u>Ismeretanyag:</u> A Credo hitcikkelyeinek tematikus követése nyomán a keresztyén tanítás részletes és tételes kifejtése, úgymint Isten megismerése, az inspiráció tana és története, a verbális inspiráció kifejlődése és lényege, a trinitástan, Isten lényege, az Atya-Isten személye, Isten teremtő munkája, az antropikus kozmológiai elvek és az ember teremtéséről szóló bibliai tanítás, az emberről szóló keresztyén tanítás, a bűn, az isteni gondviselés, az egyetemes kegyelem, Krisztus istensége, az inkarnáció, Krisztus halála, feltámadása, mennybemenetele, pneumatológia, ekkleziológia, örökélet, kegyelmi kiválasztás, sákramentumok tételes előadása.</p> <p><u>Kompetenciák:</u></p> <p>A) Megismertetni a hallgatókkal a keresztyén tanítás klasszikus elemeit, az egyház egyetemes zsinatainak dogma-alkotó munkáját, valamint a bibliai-reformátori felismeréseken nyugvó keresztyén tantételeket.</p> <p>B) A református teológiai tudományos gondolkodás elsajátítása, fegyelmezett teológiaművelés</p> <p>C) A keresztyén tantételek tudományos és interdiszciplináris szemlélete</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>KÁLVIN: <i>A keresztyén tanítás rendszere</i> (Institutio), Pápa 1909-1910 TÖRÖK ISTVÁN: <i>Dogmatika</i>, Amsterdam, 1985; ISBN 90 6256-356-2 KOC SIS ELEMÉR: <i>Dogmatika</i>, Debrecen, 2003 SEBESTYÉN JENŐ: <i>Református dogmatika</i>, Budapest, 1940 (új kiadás) TAVASZY SÁNDOR: <i>Református keresztyén dogmatika</i>, Kolozsvár, 2006</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bölskei Gusztáv , egyetemi tanár, PhD		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Etika prolegomena	Kód: R021	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Introduction to Christian Ethics		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.		
Előtanulmányi feltételek : <i>R011-A Hitvallásismeret, R012-A Teológiai enciklopédia</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A hallgatók ismerkedjenek meg az etika művelésének főbb kérdéseivel, különös tekintettel a teológiai etika művelésére. Legyenek képesek alapvető teológiai etikai különbségtételekre, ismerjék a morális ítéletalkotási folyamatok sajátosságait, az etika lehetséges strukturálását.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az etikai prolegomena meghatározása és feladata. Morál. Ethosz. Etika 2. Filozófiai és vallásbölcseleti etika 3. Teológiai etika. A Szentírás és etika. A keresztyén etika summája 4. Az etika, mint teológiai diszciplína. A teológiai etika és a többi teológiai tudományág 5. Az etika strukturálása, felosztási lehetőségei 6. A keresztyén teológiai etika alapjai: Szabadság, Bűn 7. A keresztyén teológiai etika alapjai: Evangélium és Törvény. A törvény radikalizálódása. A törvény hármassága 8. A keresztyén teológiai etika alapjai: Krisztuskövetés. Lelkiismeret 9. Megigazulás és megszentelődés 10. Erények 11. Aszkézis és jócselekedetek 12. Az etika forrásai: Újszövetségi etika, a szeretet kettős parancsa 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Irodalom:</p> <p>Szűcs Ferenc: Teológiai etika, Budapest, 1993, ISBN 963/836/001/1</p> <p>Arisztotelész: Nikomákhoszi Etika, Budapest, 1997 ISBN 963 07 4045 1</p> <p>Török István: <i>Etika</i>, Kolozsvár, 1997 ISBN nélkül</p> <p>Nagy László: Református keresztyén közösségi etika, Kolozsvár 1998.</p> <p>Bonhoeffer, Dietrich: Etika, Kolozsvár 2015.</p> <p>Martin Honecker: Einführung in die theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe, Berlin 1990.</p> <p>Christofer Frey/Peter Dabrock/Stephanie Knauf: Repetitorium der Ethik. Waltrop ³1997;</p> <p>Markus Huppenbauer/Jörg De Bernardi: Kompetenz Ethik für Wirtschaft, Wissenschaft und Politik. Ein Tool für Argumentation und Entscheidungsfindung. Zürich 2003.</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Fazakas Sándor egyetemi tanár, PhD, dr.habil		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Etika [1,2]	Kód:R024, R025	Kreditszáma: 4,4
Tantárgy angol neve: Ethics[1,2]		
A tanóra típusa: ea.,ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll.,koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7., 8.		
Előtanulmányi feltételek: <i>R024: R011-A Hitvallásismeret 2, R012-A Teológiai enciklopédia, B031-A Bibliaismeret 2, R021 Etikai prolegomena</i> <i>R025: R024 Etika I</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Az erkölcsi kérdés életünk valamennyi területét átfogja, mondhatnánk: "mindenkinek van valamilyen etikája." Viszont a keresztyén embernek nem "valamilyen etikát" kell önmaga számára kialakítania, hanem meghallani Isten kijelentését és válaszolni rá. A keresztyén etika nem más, mint az Isten megszólító Igéjére adott engedelmes emberi válasz /válaszkeresés/, amely az élet és a világ különféle kihívásai között hangzik el és artikulálódik.</p> <p>Ennek az engedelmes emberi válaszadásnak megfogalmazására és keresésére kerül sor a félévi előadásokon.</p> <p>Az előadások témaköreiben az Etika prolegomena során felvetett elvi kérdésfeltevések konkrét megválaszolására (válaszkeresés) kerül sor a Dekalógus tükrében. Az egyes parancsolatok látószögébe kerülő etikai kihívások (pl. orvosetikai, szexuáletikai, gazdaságetikai kérdések, egyház és felsőbbség, család, nevelés, házasság stb.) kapcsán kiderül, miért van szükség az erkölcsi véleményformáláshoz a konkrét teológiai megalapozásra és a partnertudományokkal való párbeszédre. A tantárgy az Etika 1 közvetlen folytatása az 6-10 parancsolatok alapján.</p> <p>Témakörök: 1. Első parancsolat: a szabadság mint etikai kérdés. 2. Második par. Képtilalom, tudomány, klutúra, művészetek, 3. Isten nevének helyes imádatáról és helyes tiszteletéről; Politikai teológia. Feminista teológia. A felszabadítás teológiája; 4. Munka, ünnep, ökológiai etika; 5. Szülők, család, nemzet. Állam, politika, egyház és politika; 6. A ne ölj parancsolat különböző határesetei (bioetikai és orvosetikai kérdések); 7. Házasság, család, szexualitás (Partnerkapcsolatok, szexuáletikai kérdések és aberrációk); 8. Tulajdon. Pénz, kamat, Gazdaságetikai kérdések; 9. A kilencedik parancsolat etikai kérdései: tanúskodás, tisztesség, becsület, rágalom, hazugság. Információ és kommunikáció., 10. A tízedik parancsolat megértésének szempontjai. A felebarát. A parancsolat betartásának nehézségei.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Török István: Etika, Amsterdam 1988; Szűcs Ferenc: Teológiai etika. Budapest 1993; Jan M. Lochmann: A szabadság útjelzői, Bp. 1994; Bonhoeffer, Dietrich: Etika, Kolozsvár 2015. Handbuch der christlichen Ethik I-III. Freiburg 1978; Martin Honecker: Grundriß der Sozialethik. Berlin 1995; Christofer Frey/Peter Dabrock/Stephanie Knauf: Repetitorium der Ethik. Waltrop ³1997;</p>		

Markus Huppenbauer/Jörg De Bernardi: Kompetenz Ethik für Wirtschaft, Wissenschaft und Politik. Ein Tool für Argumentation und Entscheidungsfindung. Zürich 2003.
Wolfgang Huber: Die Grundfragen unseres Lebens, München, 2015.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*):
Dr. Fazakas Sándor, egyetemi tanár, PhD, dr.habil

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(*név, beosztás, tud. fokozat*): ---

Tantárgy neve: Vallás és egyházzociológia	Kód: R026	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Sociology of Religion and the churches		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: Koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9.		
Előtanulmányi feltételek: <i>R021 Etika prolegomena</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Cél: Elméleti felkészítést követő gyakorlati felmérésben és azok eredményeinek kiértékelésében vizsgáljuk, hogy milyen formákat ölt az egyháziasság és vallásosság a XXI. század küszöbén, Európa-szerte és Magyarországon.</p> <p>Tematika: Az egyházak és vallásfelekezetek nagy átalakuláson mentek át az utóbbi évtizedek alatt. Látszatstabilitásuk meginogni látszik Európa-szerte, az egyháztagság már nem magától értetődő, mint korábban, sokan megkérdőjelezik az egyházak társadalomban való jelenlétének legitimitását. Egyes vélemények szerint az egyház a folyamatos szekularizáció és a "piacon megjelenő" új vallások keresztútjába került. Az egyházak elvesztették korábbi "monopolhelyzetüket", ami az érték közvetítést és értékteremtést illeti. Mit nyújthat az egyház a mai kor emberének? Hol a helye a történelmi egyházaknak a társadalom életében, a közéletben, a nyilvánosság előtt?</p> <p>1. Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vallásszociológia, egyházzociológia 2. Szekularizáció és pluralizmus 3. Posztmodern vallásosság 4. Népegyház, államegyház, hitvalló egyház 5. Az egyházi differenciálódás 6. Népegyház, államegyház, hitvalló egyház 7. Népegyházi gyakorlat és az Újszövetség 8. Milyen lesz a III. évezred vallásossága? 9. Mégis miért népegyház? 10. Egyház, politika, közélet 		
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Szántó János: Vallásosság egy szekularizált társadalomban, Budapest 1988.</p> <p>Fazakas Sándor: Népegyház - krízis vagy lehetőség?, in: Theologiai Szemle 37 (6/1994), 332–344.</p> <p>Bölcskei Gusztáv: Az egyházak jelenléte, jelentősége és hatása a második millennium végén, in: Theologiai Szemle 38 (2/1995), 83–87.</p> <p>Casanova: Vallás és közösség Kelet- és Nyugat-Európában, in: 2000 (4/1995), 6–11.</p> <p>Tomka Miklós: Az egyházak az ezredfordulón, in: Theologiai Szemle 38 (2/1995), 78–82.</p> <p>Fazakas Sándor: A szekularizáció és a kommunizmus öröksége, in: A-M. Kool (szerk.): Egyház és misszió a szekularizált magyar társadalomban. Budapest 2002, 29-46.</p> <p>Tomka Miklós: Vallási helyzetkép 2009, in: Rosta Gergely – Tomka Miklós (szerk.): Mit értékelnek a magyarok? Budapest, 2010, 401–425.</p>		

Kamarás István: Új vallási mozgalmak, in: Magyar Tudomány, 1999, 5. szám
Hegedűs Rita: A vallásosság a társadalomban, in: Századvég, nyár 21 (2001), 51–68.
Davie, Grace: A vallás szociológiája. Pannonhalma, 2010.
Tomka Miklós: Religion und Kirche in Ungarn. Ergebnisse religionssoziologischer
Forschung.
Wien 1990.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Fazakas Sándor, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Etikatörténet	Kód: R028	Kreditszáma: 4
Tantárgy angol neve: History of Ethics		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>R011-A Hitvallásismeret 2, R012-A Teológiai enciklopédia, mf. R014 Korai dogmatörténet, mf. R021 Etika prolegomena</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Az előadások hallgatásával és a kötelező olvasmányok tanulmányozásával a hallgató megismerkedhet a keresztyén etikai gondolkodás történetével, illetve a "teológiai iskolák" szociáletikai sajátosságaival a reformációtól kezdve napjainkig.</p> <p>Tantárgyi tematika:</p> <p>A kurzus során megismerkednek a hallgatók mindenekelőtt a protestáns teológiai szociáletikai tanításával; átfogó képet kapnak a sajátos protestáns etikai véleményformálásáról, annak kontextuális és mai módszertanáról, alkalmazhatóságáról. A tanegység tematikája négy nagy kort igyekszik felölelni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reformátori etika 2. Az etika története Schleiermachertől Harnackig 3. A XX. század etikája (Barth, Bonhoeffer) 4. Kortárs etikai irányzatok (Moltmann, Metz stb.) 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>EBERHARD BUSCH: <i>Istenismeret és emberség: betekintés Kálvin teológiájába</i>, Budapest, Kálvin, 2009.</p> <p>GERHARD EBELING: <i>Luther: bevezetés a reformátor gondolkodásába</i>, Budapest, Magyarországi Luther Szövetség, 1997</p> <p>ALISTER E. MCGRATH: <i>Bevezetés a keresztyén teológiába</i>. Budapest 1995. ISBN: 9789633791196</p> <p>FR. WILHELM KANTZENBACH: <i>Teológiai irányzatok</i>. Budapest 1996. ISBN : 963-8360-16-X</p> <p>HEINRICH ZAHRNT: <i>Az Isten-kérdés. Protestáns teológia a XX. században</i>, Budapest 1997. ISBN/ISSN 963 8360 17 8</p> <p>VÁLYI NAGY ERVIN: <i>Nyugati teológiai irányzatok századunkban</i>. Budapest 1984. ISBN, 963-300-033-5</p>		
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kovács Krisztián , adjunktus, PhD.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---		

Tantárgy neve: Ókori és középkori egyháztörténet (1-2)	Kód: R030-A, R031-A	Kreditszáma: 2, 2
Tantárgy angol neve:		
A tanóra típusa: ea. ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3., 4.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): R030-A: R011-A Hitvallásismeret 2 R031-A: R030-A		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ókori és középkori egyháztörténet 1: Ismeretanyag: Az ókori egyháztörténet rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulóit. Sajtátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés az egyháztörténetbe. 2. Az ősegyház kialakulása és a keresztyénség terjedése 313-ig. 3. Nagy Konstantinnak és utódainak egyházpolitikája. 4. A keresztyén tanrendszer kikristályosodása, ökumenikus zsinatok. 5. A keresztyén Kelet és Nyugat fokozatos szétválása. 6. A szerzetesség kialakulása 7. A népvándorlás és az iszlám hatása a keresztyénségre 8. A germánok megtérése és a korabeli szerzetesség 9. A frank állam szerepe a nyugati keresztyénség és a pápai hatalom kialakulásában 10. A bizánci birodalom és a keleti keresztyénség a trullloszi zsinattól a nagy szkizmáig (1054) <p>Kompetenciák: A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.</p> <p>Ókori és középkori egyháztörténet 2: Ismeretanyag: A virágzó és a hanyatló középkor (1054–1517) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulóit. Sajtátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A virágzó középkor politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése. 2. A szláv népek keresztyén hitre térése és a nagy egyházszakadás. 		

3. Szerzetesi reformmozgalmak és a pápaság helyzetének erősödése az ezredforduló táján, az investitúra harc.
4. A keresztes háborúk és következményeik. A lovagrendek, a középkori eretnokségek és az inkvizíció kibontakozása. Új szerzetesrendek jelentkezése a XI–XIII. században, jellemzésük.
5. A pápaság világi befolyása tetőpontján szerepe a virágzó középkorban, III. Ince pápasága és a IV. lateráni zsinat.
6. A virágzó középkor teológiai gondolkodása, egyházi életének, művelődésének jellemzői. A középkor jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra.
7. A magyarság és a keresztyénség kapcsolata Géza fejedelem uralkodása végéig. A keresztyénség felvétele, István király egyházszervező tevékenysége.
8. A magyar keresztyénség válságai és megerősödése Árpád-házi uralkodóink további időszakában.
9. A „középkor alkonya” politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése.
10. A középkori katolikus egyház válsága a XIV–XV. században, a pápaság „avignoni fogsága”, a kettős és hármas pápaság létrejötte, reformzsinatok.
11. Az egyház megújításának általános igénye, Wyclif és Husz előreformátori tevékenysége, a huszitizmus.
12. A magyarországi keresztyénség az Árpád-ház kihalása után a reformáció kezdetéig.
13. Az egyház a reformáció előestéjén: devotio moderna, a humanizmus és reneszánsz, a reneszánsz pápaság.

Kompetenciák:

A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.

A **3-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlottirodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása

Ókori és középkori egyháztörténet 1:

CHADWICK, Henry: *A korai egyház*, Bp. 1999. ISBN 963 379 434X ISSN 1219-1116

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

DIENES Dénes (szerk.): *Ókor, középkor*, Sárospatak: Herenád Kiadó 2007. (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához I.) ISBN 978 963 86546 6 3 ISSN 1789-400x

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865 ISSN 1416-6321

MOLNÁR JÁNOS: *Egyetemes 1. Ókor és középkor* (jegyzet)

RÉVÉSZ Imre - SEGESVÁRI Lajos: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, Debrecen, több kiadásban (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

Ókori és középkori egyháztörténet 2:

CHADWICK, HENRY: *A korai egyház*, Bp. 1999. ISBN 963 379 434X ISSN 1219-1116

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

DIENES Dénes (szerk.): *Ókor, középkor, Sárospatak*: Herenád Kiadó 2007. (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához I.) ISBN 978 963 86546 6 3 ISSN 1789-400x

DIENES Dénes: *A keresztyénség Magyarországon 1526 előtt*, Sárospatak: SRTA 1997. 1–178. p. Sárospatak ISBN 963 04 8584 2; ISSN 1416-3632

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865
ISSN 1416-6321

RÉVÉSZ Imre - SEGESVÁRI Lajos: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, Debrecen, több kiadásban (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

A Korai Magyar Történeti Lexikon (9–14. század, Bp. 1994.) kijelölt szócikkei.

Ajánlott irodalom:

BROWN, Peter: *Az európai kereszténység kialakulása 200-1000*. Bp.: Atlantisz Könyvkiadó 1999. ISBN 963 9165 32 8 ISSN 1217-9396

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörcsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Kora újkori egyháztörténet (1-2)	Kód: R032-A, R035-A	Kreditszáma: 3, 3
Tantárgy angol neve:		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5., 6.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): R032-A: R030-A Ókori és középkori egyháztörténet 1, R031-A Ókori és középkori egyháztörténet 2 R035-A: R032-A Kora újkori egyháztörténet		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Kora újkori egyháztörténet 1. Ismeretanyag: A reformáció és ellenreformáció kora egyetemes egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A reformáció előzményei 2. Luther élete és teológiája, a protestantizmus helyzete Németországban az augsburgi vallásbékéig 3. Zwingli élete és teológiája, a svájci reformáció 4. Kálvin élete és teológiája, hatása 5. A reformáció balszánya 6. A tridenti zsinat és az ellenreformáció Európa államaiban 1598-ig 7. A reformáció Angliában és Skóciában 8. A reformáció és ellenreformáció kora Franciaország és Hollandia történetében 9. A XVII. század. első felének egyháztörténeti folyamatai, a harmincéves háború 10. A protestáns ortodoxa és a puritanizmus kora. Lelkészi szolgálat, istentiszteleti és kegyességi élet a kor protestáns egyházaiban <p>Kompetenciák: A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.</p> <p>Kora újkori egyháztörténet 2. Ismeretanyag: A reformáció és ellenreformáció kora (1517–1647) magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p>		

1. A reformáció terjedésének általános feltételei és jellemzői Magyarországon 1517-től az 1540-es évekig.
2. A reformáció első generációjának néhány jeles képviselője: Dévai Bíró Mátyás, Sztárai Mihály, Huszár Gál, Szegedi Kis István.
3. A helvét irány előretörése az 1550-es, 60-as években, Kálmáncsehi Sánta Márton.
4. A reformáció "balszárnya" hazánkban: az unitáriusok megjelenése és előretörése, Dávid Ferenc, szombatosok, anabaptisták.
5. A reformátusok védekezése és megerősödése velük szemben, Melius Juhász Péter reformátori működése, a helvét hitvallású ref. egyház szervezeti megerősödése.
6. A magyarországi reformáció teológiája, jelentősége művelődéstörténetünkben, néhány jeles személyiség bemutatása.
7. Az ellenreformáció kezdetei és a protestánsok védekezése, a Bocskai szabadságharc.
8. Az ellenreformáció erőteljes előretörése, Pázmány Péter munkássága.
9. Bethlen Gábor és a Rákócziak korának küzdelmei a szabad vallásgyakorlat érdekében.
10. A magyar protestantizmus teológiája és egyházi élete a XVII. században, a virágzó Erdélyi Fejedelemség művelődéspolitikai törekvései.
11. A Debreceni Református Kollégium történetének áttekintése 1538 és 1703 között.

Kompetenciák:

A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása

Kora újkori egyháztörténet 1.

Irodalom:

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085
 DIENES Dénes (szerk.): *A reformáció*, Sárospatak: Hernád Kiadó 2008 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II.) ISBN 978 963 86546 7 0 ISSN 1789-400x
 HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865
 ISSN 1416-6321
 RÉVÉSZ Imre - SEGESVÁRI Lajos: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, Debrecen, több kiadásban (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

Ajánlott irodalom:

CHADWICK, Owen: *A reformáció*, Bp.: Osiris 1998. ISBN 963 379 2630 ISSN 1219-1116
 GÄBLER, Ulrich: *Huldrych Zwingli. Bevezetés életébe és munkásságába*, Bp.: Kálvin Kiadó 2008. ISBN 978 963 558 120 7
 GRESCHAT, Martin: *Martin Bucer. Egy reformátor és a kor, amelyben élt*, Bp.: Kálvin Kiadó 2011. ISBN 978 963 558 180 1
 JUNG, Martin H., *Melanchthon és kora*, Bp.: Kálvin Kiadó 2012. ISBN 978 963 558 200 6
 MACCULLOCH, Diarmaid: *A reformáció története*, Bp.: Európa Kiadó 2011. ISBN 978 963 07 9281 3
 MC GRATH, Alister: *Kálvin*, Bp.: Osiris 1996. ISBN 963 379 137 5 ISSN 1219-2201

Kora újkori egyháztörténet 2.

Irodalom:

BUCSAY Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*. Bp.: Gondolat Kiadó 1985. (ISBN 963 281 532 7)

BÍRÓ Sándor - BUCSAY Mihály - VARGA Zoltán - TÓTH Endre: *A magyar református egyház története*, Sárospatak: SRTA 1995. (Az 1949. évi kiadás változatlan utátnyomása) ISBN 963 04 609 5 ISSN 1219-7459

DIENES Dénes: *A keresztyénség Magyarországon 1526 előtt*, Sárospatak: SRTA 1997. 178–kk. Sárospatak ISBN 963 04 8584 2; ISSN 1416-3632

Ajánlott irodalom:

BARCZA József: *Bethlen Gábor a református fejedelem*, Szigetszentmiklós: Reformátusok a Közéletben Alapítvány 2002. (Bp.: MRE sajtóosztály 1980-as kiadásának javított és jegyzetekkel bővített kiadása) ISBN 263 00 9242 5

PÉTER Katalin: *A reformáció: kényszer vagy választás?* Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó 2004. ISBN 963 19 5245 2 ISSN 1589-7508

SZABÓ András: *„Bizontalan helyeken búdosunk”. Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben*, Dunaszerdahely – Komárom: LiliumAurum 2011. ISBN 978-80-8062-433-0

SZABÓ András: *A rejtőzködő bibliafordító – Károlyi Gáspár*, Bp.: Kálvin Kiadó 2012. ISBN 978 963 558 205 1

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörcsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Baráth Béla Levente**, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

Tantárgy neve: A felvilágosodás korának egyháztörténete	Kód: R033-A	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve:		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): R031-A Ókori és középkori egyháztörténet 2 R032-A Kora újkori egyháztörténet 1 R035-A Kora újkori egyháztörténet 2		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag: A felvilágosodás kora (1647–1790) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A korszak politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének áttekintése 2. A felvilágosodás kezdetei, az angol és francia felvilágosodás, a deizmus 3. A német felvilágosodás és a Kant előtti német racionalista teológia. Kant és teológia-történeti jelentősége 4. A római katolikus egyház a 18. században. A vallási türelem kérdése a korban 5. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése. A német pietizmus 6. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen. A hollandiai és svájci protestantizmus története a vizsgált korban 7. Az orosz ortodox egyház történetének áttekintése a vizsgált korban 8. A protestáns egyházak belső élete, művelődéstörténete a korszakban 9. Magyarország és a magyar protestantizmus helyzete a linzi békétől a gyászévtized végéig 10. A magyar protestantizmus története 1681-től a Rákóczi szabadságharc végéig 11. A 18. századi Magyarország és a csendes ellenreformáció kora III. Károly és Mária Terézia uralkodásának időszakában 12. A felvilágosult abszolutizmus és valláspolitikája, II. József és a Türelmi Rendelet, ennek hatásai a magyar protestantizmus életére 13. II. Lipót, az 1791. évi XXVI. tc. szerepe és a budai zsinat. A 18. század végének belső egyházi élete <p>Kompetenciák: A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Irodalom:		

BÍRÓ Sándor - BUCSAY Mihály - VARGA Zoltán - TÓTH Endre: *A magyar református egyház története*, Sárospatak: SRTA 1995. (Az 1949. évi kiadás változatlan utánnomása) ISBN 963 04 609 5 ISSN 1219-7459

BUCSAY Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*. Bp.: Gondolat Kiadó 1985. (ISBN 963 281 532 7)

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

CSOHÁNYJános: *A felvilágosodás korának egyetemes egyháztörténete*, Debrecen 1993. (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

CSOHÁNY János: *Magyar protestáns egyháztörténet 1711–1849*, Debrecen 1994. (A Debreceni Református Teológiai Akadémia egyháztörténeti tanszékének tanulmányi füzetei 5.) (ISSN 0209-472X)

DIENES Dénes (szerk.), *A felvilágosodás és ami utána következett*, Sárospatak: Hernád Kiadó 2013 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához, 3; Sárospataki Teológiai Műhely 6) (ISBN 978–963–89817–3–8) (ISSN 1789-400x)

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865 ISSN 1416-6321

Ajánlott irodalom:

WALLMANN, Johannes: *A pietizmus*, Bp.: Kálvin Kiadó 2000. (ISBN 963 300 820 4)

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Baráth Béla Levente**, egyetemi docens, PhD, dr. habil

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: XIX–XX. századi egyháztörténet (1-2)	Kód: R034-A, R036-A	Kreditszáma: 2, 3
Tantárgy angol neve:		
A tanóra típusa: ea., ea. és száma: 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8., 9.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): R034-A: R033-A <i>A felvilágosodás korának egyháztörténete</i> R035-A <i>Kora újkori egyháztörténet 2</i> R036-A: R034 <i>A XIX–XX. századi egyháztörténet 1.</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
XIX–XX. századi egyháztörténet 1.		
Ismeretanyag: A XIX–XX. század egyetemes egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszerzetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajtátsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.		
Tematika:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ébredési mozgalmak, a bel- és külmiszió nagyarányú kibontakozása a XIX. században, e terület nagy egyéniségei. 2. A német ajkú protestáns egyházak élete a XIX. században és a német teológiai gondolkodás a korban (a romantikus teológia, ortodox konfesszionizmus stb.). 3. Anglia és Skócia korabeli egyháztörténete. Észak Amerika protestáns egyházai és neoprotestáns közösségei a vizsgált korban. 4. A holland reformátusság a XIX. században és a századfordulón, különös tekintettel Abraham Kuyper munkásságára. 5. A római katolikus egyház a XIX. században: a pápaság szerepének a változása, az ultramontanizmus és a nemzeti katolikus mozgalmak, az I. vatikáni zsinat a századvég jelentős enciklikái. 6. Teológiai irányok a századfordulón (a vallásos szocialisták, a vallástörténeti iskola, a keresztyénség angol nyelvterületen a századfordulón). 7. Az I. világháború és egyháztörténeti vonatkozásai 8. Keresztyén egyházak a XX. századi totalitárius államrendszerekben: <ol style="list-style-type: none"> I. Az orosz ortodox egyház XX. századi történetének áttekintése II. A protestantizmus Németországban a két világháború közt és utána) 9. Az ökumenikus mozgalom kezdetei. Holland református egyházi fejlemények a XX. században. 10. A pápaság és a XX. századi háborús konfliktusok; A II. világháború. 11. Ökumené a kétpólusú világrendben; A római katolikus egyház és teológia a XX. században a II. vatikáni zsinatig. 		

12. Globális protestáns teológiai mozgalmak; Huszadik századi teológusportrék (Barth, Bultmann, Tillich, Bonhoeffer, Niebuhr, Schweizer, Pannenberg).

Kompetenciák:

A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.

XIX–XX. századi egyháztörténet 2.

Ismeretanyag:

A XIX–XX. század magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.

Tematika:

1. Egyházi viszonyok a Magyar Királyságban a XIX. század első felében
2. Az 1848/49-es szabadságharc hatása egyházunk életére
3. A protestantizmus helyzete a kiegyezésig, a pátensharc
4. A dualizmus korának egyháztörténete
5. A belmisszió és ébredés
6. A magyarországi keresztyén egyházak politikai szerepvállalása 1918-ig
7. Az I. világháború és az egyházak
8. A római katolikus egyház a két háború között
9. A magyar protestáns egyházak 1918–1945 között
10. A római katolikus egyház a II. világháború után
11. A magyarországi protestáns egyházak helyzete a kommunizmusban
12. A Trianon után elszakadt protestáns magyarság egyházi élete a rendszerváltozásokig

Kompetenciák:

A hallgatók legyenek képesek kapcsolódó történelmi ismereteik szakirányú elmélyítésére, integrálására. Kapjanak betekintést az aktuális szakirodalmi eredményekbe.

A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása

XIX–XX. századi egyháztörténet 1.

Irodalom:

COLIJN, Jos: *Egyháztörténelem, Hely nélkül*: Iránytű Kiadó 1996. ISBN 963 9055 085

DIENES Dénes (szerk.), *A felvilágosodás és ami utána következett*, Sárospatak: Hernád Kiadó 2013 (Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához, 3; Sárospataki Teológiai Műhely 6) (ISBN 978–963–89817–3–8) (ISSN 1789-400x)

HEUSSI, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Bp.: Osiris Kiadó 2000. ISBN 963 379 6865
ISSN 1416-6321

Ajánlott irodalom:

MEDGYESI László: *A keresztyénség története az Egyesült Államokban*, Bp.: Református Zsinati Iroda 2000. ISBN 963 8360 39 9 ISSN 0866-1030

XIX–XX. századi egyháztörténet 2.

Irodalom:

BARCZA József - DIENES Dénes (szerk.): *A Magyarországi Református Egyház története 1918–1990*. Sárospatak: SRTA 1999. ISBN 963 03 7380 7; ISSN 1416-3632

BÍRÓ Sándor - BUCSAY Mihály - VARGA Zoltán - TÓTH Endre: *A magyar református egyház története*, Sárospatak: SRTA 1995. (Az 1949. évi kiadás változatlan utánnomása) ISBN 963 04 609 5 ISSN 1219-7459

BUCSAY Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*. Bp.: Gondolat Kiadó 1985. (ISBN 963 281 532 7)

CSOHÁNY János: *A legújabb kor egyetemes egyháztörténete*, Debrecen, 1974. (DRTA, helyi sokszorosítású jegyzet)

CSOHÁNY János: *Magyar protestáns egyháztörténet 1711–1849*, Debrecen 1994. (A Debreceni Református Teológiai Akadémia egyháztörténeti tanszékének tanulmányi füzetei 5.) (ISSN 0209-472X)

MOLNÁR János (összeállította): *Magyarországi keresztyén egyházak a XX. században* (egyetemi jegyzet)

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Baráth Béla Levente**, egyetemi docens, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat): ---

Tantárgy neve: Egyházjog	Kód: R037	Kreditszáma: 2
Tantárgy angol neve: Church Law		
A tanóra típusa: ea. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>R002 Egyháztörténet szigorlat</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Ismeretanyag: Jogi alapismeretek, a magyar jogrendszer áttekintő bemutatása, a vallásszabadságra és az egyházakra vonatkozó állami szabályok ismertetése. A Magyar és a Magyarországi Református Egyház felekezeti jogrendjének bemutatása, az egyházalkotmányi, választási, gazdálkodási, bíraskodási és nyugdíj szabályok tételes ismertetése.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jog szerepe, jellege, alapvető jogi ismeretek. 2. A magyar állami jogalkotásra vonatkozó szabályok, a magyar állami jogrendszer hierarchikus rendje, jogágak. 3. A jogalkalmazás, jogértelmezés, hozzáférés a hatályos joghoz. 4. Az állam és az egyházak jogi kapcsolata, a vallásszabadságra, az egyházak működésére vonatkozó magyarországi szabályok. 5. Az egyházak gazdálkodására, az egyházak által vállalt közfeladatok végzésére vonatkozó állami szabályok. A Magyarországi Református Egyház és a magyar állam jogi kapcsolata. 6. Jogalkotás és jogrend a Magyarországi Református Egyházban. A Magyar Református Egyház és a Magyarországi Református Egyház alkotmányos kapcsolata. 7. A Magyarországi Református Egyház alkotmánya, szervezeti felépítése és működése. 8. A Magyarországi Református Egyház gazdálkodási, választási, fegyelmi/bírósági és nyugdíj szabályainak alapelvei és legfontosabb rendelkezései. <p>Kompetenciák: Legyenek átfogó ismeretei a vallásszabadságra és az egyházakra vonatkozó állam szabályokról. Legyenek tételes ismeretei a Magyarországi Református Egyház belső jogáról. Legyen képes az egyházi működés alapvető jogi kérdéseiben a Magyarországi Református Egyház tételes belső jogi szabályainak alkalmazására.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) Nemzeti Hitvallás, Alapvetés, Szabadság és Felelősség című fejezetei. 2. 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról 		

3. 1057/1999. (V. 26.) Korm. határozat a Magyar Köztársaság Kormánya és a Magyarországi Református Egyház között 1998. december 8-án létrejött Megállapodás közzétételéről,
4. Református Egyházi Törvénytár/ Kálvin Kiadó, a kiadása óta megjelent pótlapokkal frissített szöveg, vagy a zsinati honlapról://www.reformatus.hu/adattár/törvények

Ajánlott irodalom:

1. BOROS LÁSZLÓ: *Jogi alapismeretek* /Vince Kiadó 1998; 2001. vagy static.polc.hu/previews/pdf/10/00/00/100000279.pdf
2. KOVÁTS J. ISTVÁN: *A református egyházalkotmány alapvető kérdései* / Budapest 1948/
3. SZENTPÉTERI KUN BÉLA: *A Magyarországi Református Egyház külső rendje* /Budapest 1948 /
4. SZATHMÁRY BÉLA: *Magyar egyházjog* / Századvég Kiadó 2004/
5. *Állam és Egyház az Európai Unióban* /szerkesztette GERHARD ROBBERS, Pápai Református Teológiai Akadémia 2004/
6. EBERHARD BUSCH: *Református Egy felekezet arculata* X. fej. Jog és béke /Kálvin Kiadó 2008 /

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörcsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Molnár Pál**, óraadó

Tantárgy neve: Testnevelés [1,2,3]	Kód: TESI 1-3	Kreditszáma: 0
Tantárgy angol neve: Physical education[1,2,3]		
A tanóra típusa: gyak.,gyak., gyak. és száma: 2,2,2		
A számonkérés módja: alíírás, alíírás, alíírás		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):-		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>Az egyetemi hallgatókat a testkultúra elemeiből nyert értékekkel ruházza fel. Olyan testi műveltséggel, ami tovább erősíti a megszerzett mozgásos cselekvési biztonságukat. Az egészséges életmódhoz szükséges rendszeres testmozgás biztosítása heti két órában, szervezett és szakember által irányított keretek között. Mozcászvágy kielégítése.</p> <p>A megismert sportági mozgáselemek tudatos alkalmazásához szükséges alapvető játékszabályok megismerése.</p> <p>I.: Az aerobik mozgásanyagának megismerése. Ritmusérzék és mozgáskoordináció fejlesztése. Koreográfia tanulása zenére.</p> <p>II.: A röplabda alapvető technikai (alkar- és kosárérintés, egykezes alsó, felső nyitás) elemeinek elsajátítása. A játékszabályok ismerete, alkalmazása, folyamatos játék kialakítása.</p> <p>III.: A kosárlabda alapvető technikai (indulócsel, megindulás, megállás, sarkazás, mellső kétkezes átadás, futás, védőhelyzet felvétele) elemeinek az elsajátítása. A játékszabályok ismerete, alkalmazása, folyamatos játék kialakítása.</p> <p>IV.: A labdarúgás alapvető technikai (belső, külső csüd, csőrrel, sarokkal, térdel, fejelés) elemeinek elsajátítása. Labdával és labdanélküli mozgások. A játékszabályok ismerete, alkalmazása, folyamatos játék kialakítása.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Benyáts Balázsne: Röplabdázás. Házijegyzet 2. Kristóf L.- Gál L.- Magyar Gy. (1992): Sportjátékok III. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 3. Kristóf- Gál- Csillag- Tóth (1999): Sportjátékok II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 4. Pászthory A.- Rákos E. (1998): Sportjátékok I. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Pinczés Tamás , adjunktus		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Kovácsné Laurinyecz Julianna testnevelő tanár, Tóth Csaba , testnevelő tanár		

Tantárgy neve: Szabadon választható tárgyak 1 (1-6)	Kód:	Kreditszáma: összesen 18
Tantárgy angol neve: Elective Course 1 (1-6)		
A tanóra típusa ea./gyak. és száma: 2		
A számonkérés módja: koll.,gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2, 3, 4, 7, 9.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>):Lásd az adott kurzus leírásában.		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatónak arra, hogy az egyetem bármely oktatója által a DRHE bármely szakán meghirdetett, saját képzési programjának nem kötelező vagy kötelezően választható tantárgyaiból szabadon válogasson, tantervét – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésének megfelelően állítva össze, függetlenül attól, hogy a kiválasztott kurzusok képzési programja szempontjából szakmainak vagy értelmiséginek minősülnek-e, ezáltal pedig lehetőséget kapjon</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére, és/vagy 2) szakjához interdiszciplinárisan kapcsolódó tudományterületek megismerésére, ezzel szakmai látókörének bővítésére, és/vagy 3. általános műveltségének elmélyítésére. 		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
Lásd az adott kurzus leírásában.		
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Baráth Béla Levente , egyetemi docens, PhD, dr. habil.		
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha vannak(<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): az Egyetem valamennyi oktatója		